БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 46 (1050)

5 МАРТ ЧОРШАНБА 1958 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИИИН

Умумхалқ муҳокамаси вақтида партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳамма меҳнаткашларнинг ижодий ғайратини ва активлигини давлат планларини тўла ва ошириб бажаришга йўллашлари, ҳар бир колхозда ва совхозда кўкламги экишни муваффақиятли ўтказишга, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган мажбуриятларни бажаришга колхозчиларнинг, МТС ва совхоз ходимларининг куч ва ғайратини сафарбар қилишлари лозим.

(КПСС Марказий Комитетининг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги қароридан).

Коммунистик партиянинг жанговар ёрдамчиси

Кеча Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг XVI съезди ўз ишини тамомлади. Съезд тарихий шароитда, барча совет кишилари каби республикамиз меҳнаткашлари ва барча ёшлари ҳам КПСС XX съездининг қарорларини бажариш учун астойдил курашаётган, СССР Олий Совети сайлови шарафига социалистик мусобақани ҳар қачонгидан кучайтириб, сиёсий ва меҳнат активлиги бениҳоя ошган бир шароитда бўлиб ўтди. Республикамиз ёшлари ўз съездларига сиёсий-ташкилий жиҳатдан ўсган, қаторлари янада жипслашган, куч-қудратга тўлган, ҳамманинг ишонч ва муҳаббатига сазовор бўлган ҳолда келдилар.

Ўзбекистон комсомол ташкилоти, унинг кўп сонли кадрлари ва активлари хўжалик ҳамда маданий қурилиш ишларида актив иштирок этиб, ғоявий жиҳатдан чиниқдилар, амалий ишга ўргандилар, халқ хўжалигининг муҳим вазифаларини бажаришда Ўзбекистон Компартиясининг жанговар ёрдамчилари эканликларини амалда исбот қилдилар.

КПСС XX съездидан кейин совет ёшларининг меҳнатдаги ватанпарварлик ишлари айникса ёрқин намоён бўла бошлади. Чунки съезд томонидан мамлакатимиз олдига қўйилган улуғвор вазифалар совет ёшларининг ижодий активлигини янада ошириб юборди. Ҳозирги вақтда беш йиллик қаҳрамонларининг олдинги сафларида ижодий фикр эгалари бўлган новатор ёшлар бормоқдалар.

Амур бўйидаги Комсомольск шаҳрини барпо қилган, Қозоғистон, Сибирь, Жанубий Урол, Поволжьедаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирган, Донбасс шахталари ва Оҳангарон конларида фидокорона меҳнат қилаётган, Мирзачўл ерлари сийнасини очган, у ерларга катта ҳаёт нафасини олиб кирган ана шу ажойиб ёшларимиз эканлигини ким билмайди дейсиз! Бой ва мазмундор ҳаётимизнинг бирор соҳаси йўқки, унда совет ёшлари ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмаётган бўлсин.

Съезд шу нарсани қониқиш билан қайд қилиб ўтдики, республикамиздаги саноат корхоналари комсомол ташкилотларининг актив иштироки билан 1957 йилда давлат планларини муваффақиятли бажардилар. Комсомол ташкилотлари колхоз, совхоз ва МТСларда катта иш қилдилар, комсомол-ёшлар бригадалари ва звеноларининг пахтадан юқори ҳосил олиш учун мусобақасини кенгайтириб юбордилар. Улар КПСС XX съезди тарихий қарорлари билан қуролланган ҳолда идеология ишини кучайтирдилар, унинг жанговарроқ, ҳужумкорроқ, конкретроқ бўлишини таъминладилар.

Халқ хўжалигини ривожлантиришдан иборат умумхалқ курашида республикамиз, шу жумладан областимиз ёшларининг активлиги, комсомол ташкилотларининг жанговарлик қобилияти ошмоқда, саноат корхоналари, транспорт, қурилишлар, колхоз, совхоз ва МТСларда ҳамда ўқув юртларида илғор ёшлар сафи йилдан-йилга кўпаймоқда. Улар порлоқ мақсад йўлида нурли истиқболга интилмоқдалар, меҳнатда ажойиб қаҳрамонлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Комсомол путёвкаси билан катта Оҳангарон қурилишига келган Очил Ортиқов, Фая Нигматуллина, «Ташсельмаш» заводининг ёш новатор ишчиси Ким Пирогов, экскаватор заводининг илғор токари Светлана Зелик, бўкалик қаҳрамон Саодат Гулаҳмедова, Пискентлик машҳур теримчи Соҳиба Ғуломхонова каби комсомолларни ва бошқа жуда кўп ёшларни ҳамма яхши билади.

Партия чақириғига жавобан 1,5 мингдан ортиқ ёшлар комсомол йўлланмаси билан Мирзачўлга бориб чўлни ўзлаштириш ишини бошлаб юбордилар. Катта Оҳангарон қурилишларида қатнашаётган ёшларнинг фидокорона меҳнати совет ватанпарварлигининг яна бир ёрқин далилидир.

Шу нарсани зўр мамнуният билан қайд қилиб ўтиш керакки, ўтган йили пахта ҳосилининг бир қисми қор остида қолган вақтда областимиз комсомоллари биринчи бўлиб ҳосилни сақлаб қолишга отландилар. Бир неча кун ичида республикамиз бўйича 70 минг йигит-қизни бирлаштирган 800 ёшлар зарбдор бригадалари ташкил қилинди. Бутун республика меҳнаткашлари билан биргаликда фидокорона меҳнат қилган студент ва ўқувчилар жуда катта ватанпарварлик намуналарини кўрсатдилар.

Она-Ватан комсомол ёшларимизнинг қаҳрамонлик ишлари, эришган муваффақиятларини кўриб беҳад қувонмоқда ва фахрланмоқда. Бу муваффақиятлар келгусида яна ҳам мустаҳкамланиши, КПСС XX съезди томонидан белгилаб берилган улуғвор вазифаларни ҳал этиш учун илҳомлантирувчи намуна бўлиб хизмат қилиши лозим.

Ўзбекистон комсомолининг XVI съезди республикамиз комсомол ташкилоти ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Унда ҳисобот даври ичида қилинган барча ишларга якун ясалди, комсомол ташкилотларида йўл қўйилган камчиликлар атрофлича муҳокама қилинди, бу камчиликларни тугатиш тадбирлари белгиланди.

Съезд комсомол ташкилотлари олдида турган хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги катта ва мураккаб вазифаларни белгилаб берди ҳамда уларнинг диққат-эътиборини ёшларнинг ижодий ташаббусига чинакам бошчилик қилишга қаратди. Шу билан бирга съезд область, шаҳар ва район комсомол комитетлари, бошланғич комсомол ташкилотлари олдига саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга барча ёшларни тўла сафарбар қилиш, уларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини таъминлаш, фан-техникани кунт билан эгаллаш, маданий-оқартув муассасалари ишини, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш вазифасини қўйди.

Шундай экан бутун республикамиз ёшлари каби областимиз ёшлари олдида ҳам саноатда меҳнат унумдорлигини ошириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш, чорвачиликни кескин равишда ривожлантириб, унинг маҳсулдорлигини ошириш, фан ва маданиятни янада гуллаб-яшнатиш ишига муносиб ҳисса қўшиш вазифаси кўндаланг бўлиб турибди.

Пахтакорларнинг яқинда Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ Кенгаши совет пахтачилигини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишга чақирди. Бу шарафли вазифани бажариш учун областимиз комсомоллари барча имкониятларни ишга солишлари керак. Шунинг учун ҳам комсомол ташкилотлари ўзларининг бутун ташкилотчилик ишларини кўкламги экишни ҳар тарафлама тайёр ҳолда кутиб олишга бўйсиндиришлари ва экишни энг қисқа агротехника муддатларида ўтказишда областимиз меҳнаткашларига яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Порлоқ мақсад йўлида қаҳрамонлик ишларига отланган комсомол-ёшларимизни ҳамма ерда, ҳамма вақт қўллаб-қувватлаш, илҳомлантириш, уларда энг яхши фазилатларни тарбиялаш партия ташкилотларининг бурчидир.

Комсомол — ёшларнинг авангард отряди, партиямизнинг жанговар ёрдамчисидир. Комсомол ташкилотлари учун партия кўрсатмаларини сидқидиллик билан бажаришдан кўра юксак шараф йўқ. Шонли комсомол-ёшларимиз бундан буён ҳам бу шарафга эришиш учун чинакам ғайрат ва ташаббус кўрсатадилар ва партиямиз томонидан совет халқи олдига қўйилган коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини бажариш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

Ўзбекистон комсомолининг XVI съезди

4 мартда Ўзбекистон пойтахтида республика комсомолининг XVI съезди ўз ишини давом эттирди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилиб, съезд делегатлари республика комсомол аъзолари ва ёшлари ўртасида КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорлари ҳамда пахтакорларнинг биринчи Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган мажбуриятлар туфайли вужудга келган ғоят катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги тўғрисида гапирадилар. Сўзга чиққан ўртоқлар ёш ишчи ва колхозчиларнинг ижодий активлиги ўсганлигини кўрсатадиган жуда кўп мисоллар келтирадилар, комсомол иши тажрибаси билан ўртоқлашадилар, комсомол ташкилотлари ишида мавжуд бўлган камчиликларни очиб ташлайдилар.

3 март кечки мажлисда ҳам, шунингдек 4 март эрталабки мажлисда ҳам комсомол ва ёшларнинг республика экономикаси ва маданиятини кескин равишда юксалтириш соҳасидаги энг муҳим вазифаларни ҳал этишда қатнашиши билан боғлиқ бўлган масалалар съезднинг диққат марказида турди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг республикадаги ҳал этувчи аҳамиятга эга бўлган янги қурилишлар зарбдор комсомол қурилишлари деб эълон қилиниши тўғрисидаги таклифини съезд қатнашчилари қизғин маъқулладилар. Бухоро область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Мўминов** область комсомоллари Ўзбекистонда энг йирик бўлган Жарқоқ — Бухоро — Самарқанд — Тошкент газопроводи қурилишини ўз оталигига олишга қарор берганликлари тўғрисида сўзлаб берди ҳамда Самарқанд ва Тошкент области комсомолларини бундан ўрнак олишга чақирди. Бухоро ёшлари шунингдек кўпгина районларнинг ерларини суғориш имконини берадиган Амударё—Бухоро канали қурилиши устидан оталик қилиш истагини билдирдилар.

Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Соқиев** Ўзбекистон пойтахти ёшларининг мароқли ташаббуслари тўғрисида ахборот берди. Ҳозир Тошкентда Донец шахтери Николай Мамай издошлари бўлган ёш ишчиларнинг мусобақаси етти соатда — смена нормаси, дейилган шиор остида авж олдирилмоқда. Асбоб-ускуналардан рационал равишда фойдаланиш, ишлаб чиқаришдаги ҳамма резервларни ҳаракатга келтириш йўлида комсомол ёшлар рейдлари муваффақиятли ўтказилмоқда. Бир қанча корхоналарда рейд бригадаларининг ташаббуси билан металлни тежаб қолиш мақсадида деталларни ишлаш процесси ихчамлаштирилмоқда. Комсомол ташкилотлари ва пионер дружиналари зўр ғайрат билан металл лом тўпламоқдалар. Тошкент ёшлари «Комсомол копилкасига» 100 миллион сўм беришни мўлжалладилар.

Съездда сўзланган ҳамма нутқларда совет пахтачилигини янада ривожлантириш учун партия томонидан белгиланган ғоят катта программани тез вақт ичида бажариш тўғрисидаги ғамхўрлик ифодаланди. Делегатлар бу ишда Ўзбекистон ёшларининг ғоят катта роль ўйнаши кераклигини кўрсатиб ўтдилар. Ёшлар коллективлари ўз зиммаларига оладиган социалистик мажбуриятлар конкрет бўлиши ва бу мажбуриятларда илғор агротехникани кенг жорий қилиш ва пахта парваришини комплекс механизациялаш зарурлиги тўла даражада акс эттирилиши керак.

Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг донгдор механизатори Валентин **Тюпконинг** сўзи зўр қизиқиш билан тингланди. Унинг бир ўзи 25 гектар майдонга чигит экиб, ғўза қатор ораларини парвариш қилган ва пахта ҳосилини териб олган. У ўзи комплекс ишлатган машиналар ва ғўзани кетмонсиз парвариш қилишнинг иқтисодий натижалари тўғрисида муфассал гапириб бу йил станция механизаторларининг планлари билан таништирди. Бу ерда 5 кишидан иборат бригада тузилади. Бу бригада 125 гектар майдонда пахта етиштириш ва ҳосилни йиғиб-териб олишга боғлиқ бўлган ишларнинг ҳаммасини бажаради. Ўртоқ Тюпко комплекс механизациялашнинг ҳал қилувчи шарти, ҳар бир механизатор томонидан ҳамма техникадан, шунингдек трактор ва автомобилдан бошлаб то пахта териш машинасигача фойдаланиш йўлларини пухта эгаллаб олиш керак эканлигини уқтириб ўтади.

Шу билан бир қаторда ўртоқ Тюпко пахта териш учун ўзимизда ишлаб чиқарилган агрегатлар Америка Қўшма Штатларида ишлаб чиқариладиган ана шундай машиналардан афзал эканлигини ва ишнинг кўзини билиб ишлатганда бу машиналар пахтачиликда меҳнат сарфини камайтириш ишида катта роль ўйнашлари мумкинлигини айтиб ўтди. Шу билан бирга у қишлоқ хўжалик машиналари конструкторлари олдига талаблар қўйиб, техника такомиллаштирилганда бир мавсумда бир ишчининг пахта етиштиришини 70—100 тоннагача етказиш имкониятини беришини кўрсатиб ўтди.

Андижон область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Азимов** орденли область ёш пахтакорларининг яқин орадаги планлари тўғрисида сўзлаб берди. Улар Валентин Тюпконинг тажрибасини қўллаб, ҳар бир колхозда кетмонсиз ишлайдиган биттадан комсомол ёшлар бригадаси тузишни мўлжалламоқдалар. Бу пахта парваришининг прогрессив усулини колхоз ишлаб чиқаришига бирданига кенг жорий қилинишининг гарови бўлади. Андижон области, деди сўзида давом этиб ўртоқ Азимов, гарчи ўтган йили пахта ҳосилдорлиги бўйича юксак кўрсаткичларга эришган бўлса ҳам, ҳали бу ерда орқада қолиб келаётган звенолар, бригадалар ва колхозлар оз эмас. Уларни илғорлар даражасига чиқариш учун бу ишда яхши намуна кўрсатиш зарур: ҳар бир комсомол ёшлар бригадасида ўртача ҳосилни бир гектардан 40 центнергача, ҳар бир комсомол ёшлар звеносида эса 60 центнергача етказиш керак. Ҳозир область комсомол ташкилотларининг куч-ғайрати ана шунга қаратилган. Машина-трактор станцияларини қайта ташкил этиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарори нуқтаи назаридан республика комсомол ташкилотларининг вазифалари съездда чуқур анализ қилинди. Қишлоқ хўжалигини бутунлай янги босқичга кўтарадиган бу тадбир комсомол аъзолари зиммасига техникани ўзлаштириш учун умумхалқ юришини бошлаб юбориш вазифасини юклаганлиги қайд қилиб ўтилди. Бу ҳозир айниқса муҳим, чунки эндиликда оддий колхозчилар ўз ишларида кун сайин мураккаб машиналар ишлатиш, уларни юқори сифатли қилиб парвариш қилиб туриш билан боғлиқ бўладилар. Наманган область комсомол комитети секретари ўртоқ **Шарипов,** Қашқадарё область комсомол комитети секретари ўртоқ **Сизранцев,** Андижон район комсомол комитети секретари ўртоқ **Каримов,** Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг звено бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Жуманазаров** ва бошқа ўртоқларнинг сўзларида кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик кўришда комсомол ташкилотларининг иштирок қилишига доир бир қанча амалий масалалар қўйилади. Наманган области Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхозида ёшлар кўрсатган ташаббус — етарли миқдорда маҳаллий ўғит тайёрлаш ва далаларга олиб чиқилишини таъминлаш ташаббуси бутун республикага кенг тарқалди. Сўзга чиққан ўртоқлар партия ва ҳукуматнинг пахтачиликни кескин равишда юксалтириш тўғрисидаги ғамхўрлигига комсомоллар худди ана шу конкрет жанговар ишлар билан жавоб беришлари керак, деб кўрсатиб ўтдилар.

Съездда комсомол ташкилотларининг ғоявий иши масалаларига кўп эътибор берилди. Туркистон ўлкасида комсомол ташкилотчиларидан бири, съезд ишида фахрий меҳмон сифатида қатнашаётган ўртоқ **Колчин** ёшларни шонли революцион традициялар асосида тарбиялаш тўғрисида гапирди. Коммунистик партия ишига чексиз садоқатли бўлган ёшлар гражданлар уруши фронтларида курашдилар. Ана шу олижаноб чексиз садоқат туйғуси ҳозирги авлод комсомолларини Ватанимиз шон-шарафи учун меҳнат қаҳрамонликларига илҳомлантирмоқда. Комсомол ташкилотлари, деди ўртоқ Колчин, ёшларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашлари керак.

Делегатлардан — Қорақалпоғистон область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Тлеумуротов,** Фарғона область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Маҳмудов** ва бошқа кўп ўртоқлар сиёсий мориф шохобчаларининг ишини яхшилаш, марксизм-ленинизм идеялари пропагандасини мазмундор, конкрет ва таъсирчан қилиш, сиёсий тарбия иши шакллари ва методларининг ҳамма хилларидан кенгроқ фойдаланиш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Республика комсомол ташкилотлари пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгашидаги нутқида яқин вақт мобайнида колхозларнинг ўз кучлари билан колхоз қишлоғининг маданиятини кескин равишда кўтариш учун реал имкониятлар тўғрисида ўртоқ Н. С. Хрушчев айтган сўзларни қизғин қўллаб-қувватладилар. Ўртоқ Тлеумуротов дедики, Қорақалпоғистон комсомол аъзолари қишлоқда маданий-маиший муассасалар қурилишига оталик қилишни ўз зиммаларига олдилар ва бу қурилишларга 400 дан кўпроқ киши юбордилар. Бошқа область комсомол ташкилотларида ҳам ана шундай ташаббус кўрсатилди. Бироқ сўзга чиққан ўртоқлар ҳали бу соҳада фақат биринчи муваффақиятларгина қозонилганлигини кўрсатиб ўтдилар. Колхоз қишлоғининг маданияти йўлидаги ҳаракатга ҳамма ёшлар қўшилмоғи лозим. ВЛКСМ 40 йиллиги шарафига республика комсомоллари ҳар бир қишлоқ районида биттадан ёзлик колхоз кинотеатри қуриш, неча ўнлаб янги парк ва боғлар ташкил этиш, манзарали ва мева дарахтларидан 10 миллион кўчат ўтказиш. Катта Ўзбек трактини кўкаламзорлаштиришга ҳаракат қилаётирлар.

Ишчи ва қишлоқ ёшларининг кечки ва сиртдан ўқиш ишининг яхши қўйилмаганлиги тўғрисида кўпгина гапирилди. Республикада ўрта маълумотни тамомламаган неча ўн минглаб комсомоллар борлиги айтиб ўтилди. Кечки мактаблар жуда кам бўлгани ҳолда, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги бу мактаблар қурилишига ажратилган маблағлардан тўла фойдаланмаётир. Ҳар бир йирик корхонада ана шундай ўқув юртлари тузилиши тўғрисида таклиф киритилди. Кечки мактабларда, сиртқи техникум ва институтларда таълим процессининг ташкил этилиши ҳам кескин танқид қилинди. Съездда ўсиб келаётган авлодни тарбиялаш ишидаги энг муҳим сиёсий вазифалардан бири ўзбек мактабларида рус тили ўқитишни яхшилаш, ҳамма ёшлар рус тилини ўрганишларидан иборат эканлиги кўрсатиб ўтилди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов** ўз сўзини ёшларга эстетик тарбия бериш масалаларига бағишлади. У, жумладан ҳозирча ёшлар учун яхши ашулаларни кам яратаётган ёзувчилар ва композиторлар олдига жиддий талаб қўйди.

Республика физкультура ва спорт комитетининг ишидаги муҳим камчиликлар очиб ташланди.

Музокараларда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва республика комсомол газеталари редакциялари номига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **А. Н. Аксенов** Ўзбекистон экономикаси ва маданияти ўсганлиги КПСС XX съезди тарихий қарорларини амалга оширишда республика комсомол ташкилотларининг масъулиятини ва ролини беқиёс даражада оширади, деди.

Округ қўшинлари қўмондони армия генерали **И. И. Федюнинский** Туркистон Ҳарбий Округи жангчилари номидан съезд қатнашчиларига оташин жанговор салом топширди.

Ўзбекистон совхозларида совет пахтачилиги соҳасидаги тажрибани ўрганаётган болгар ёшларининг вакиллари ҳам съездни табрикладилар. Улар съезд делегатларига эсдалик учун вимпел тақдим этдилар.

Қизил Ўрда область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Калиев** қардош Қозоғистон комсомол ташкилоти номидан табрик нутқи сўзлади.

Съезд номига келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди. Съезд делегатларини Тошкент пионерларининг вакиллари табрикладилар.

Съездда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **С. К. Камолов** нутқ сўзлади.

Съезд қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг Секретари **Н. А. Муҳитдинов** нутқ сўзлади.

Съезд Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг иши қониқарли деб топилсин, деган қарорни бир овоздан қабул қилди. Шунингдек ревизия комиссиясининг ҳисоботи бир овоздан тасдиқланди. Республика ЛКСМ Марказий Комитети доклади юзасидан кенг резолюция қабул қилинди.

Яширин овоз бериш йўли билан Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва ревизия комиссиясининг янги состави сайланди.

Шу билан Ўзбекистон ЛКСМ XVI съезди ёпиқ деб эълон қилинди.

* * *

4 мартда республика комсомоли XVI съезди томонидан сайланган Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленум Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг **У. Абдураззоқов, В. Ф. Антонов, А. Акрамов, В. А. Архангельский, Ғ. Жаҳонгиров, М. Иброҳимов, Б. Мираҳмедова, Қ. Муртазоев, А. Муҳаммедов, С. И. Рошчупкин, С. Йўлдошев** ўртоқлардан иборат бюросини сайлади.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб **Қ. Муртазоев,** иккинчи секретари қилиб **В. Ф. Антонов,** Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети секретарлари қилиб **М. Иброҳимов, А. Акрамов, Б. Мираҳмедова** ўртоқлар сайланди.

Пленум комсомол ва пионер газеталари ва журналлари редакторларини, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бўлим мудирларини тасдиқлади.

* * *

Ўзбекистон ЛКСМ ревизия комиссиясининг бўлиб ўтган мажлисида бу комиссиянинг раиси қилиб **М. Я. Буреш** сайланди. (ЎзТАГ).

СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. Е. ВОРОШИЛОВГА
КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВГА
СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. БУЛГАНИНГА

МОСКВА

Азиз ўртоқлар, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети, Чехословакия Республикасининг Президенти ва Ҳукумати февраль ғалабасининг 10 йиллиги муносабати билан юборган табригингиз учун Сизга бутун чехословак халқи номидан қизғин ташаккур изҳор қиладилар.

1948 йил февралида халқимиз эришган шонли ғалаба реакцион кучларнинг мамлакатни Чехия халқ-демократик революцияси йўлидан ва Чехословакиянинг қаҳрамон Совет Армияси томонидан 1945 йил май ойида озод қилинганлиги натижасида бошланган революцион тараққиёт йўлидан четга чиқариш мақсадидаги уринишларини барбод қилди. Мюнхен ва фашистлар оккупациясининг фожиасини бошидан кечириб сабоқ олган халқимиз Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик Чехословакиянинг давлат мустақиллигини ва миллий истиқлолиятини таъминлайдиган энг ишончли гарантия эканлигига 1948 йил февраль кунларида ҳам, ўтган 10 йил мобайнида ҳам яна қаноат ҳосил қила олдилар.

Ўтган 10 йил мобайнида халқимиз Чехословакия Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида ўз ватанида социализм қуриш соҳасида катта муваффақиятларга эришди. Партиямиз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бой тажрибасидан ҳамиша фойдаланиб келди ва уни Чехословакия шароитида ижодий тарзда қўллаб келди, бу эса Чехословакияда социалистик қурилишнинг ғолибона ривожланиши учун шарт-шароит яратиб берди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг йўли Чехословакияда социалистик қурилишнинг мустаҳкам негизидир.

Февраль воқеаларининг 10 йиллиги байрами Партиямиз ва бутун халқимизнинг Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик лагерь мамлакатлари бирлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга қатъий бел боғлаш белгиси остида ўтди.

Азиз ўртоқлар, февраль ғалабасининг 10 йиллиги муносабати билан биз Сизларни ва бутун совет халқини ишонтириб айтамизки, чехословак халқи Чехословакия Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида ўз ватанини пролетар интернационализми принципларига мувофиқ равишда, бутун дунёда тинчлик ва социализм манфаатларини кўзлаб, бошқа социалистик мамлакатлар билан маҳкам ҳамкорлик қилиб ривожлантиради.

А. НОВОТНИЙ
Чехословакия Республикасининг Президенти, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

В. ШИРОКИЙ
Чехословакия Республикаси ҳукуматининг Раиси

Прага шаҳри.

КИНЕМАТОГРАФИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ ИЖОДИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

3 мартда Марказий Кино уйида кинематография ходимларининг Бутуниттифоқ ижодий конференцияси ўз ишини давом эттирди.

Музокараларда профессор Лебедев, кинодраматург А. Левада (Украина), режиссёр В. Корш-Саблин (Минск), режиссёр И. Фарэз, СССР Маданият министрлиги Кинофикация Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари И. Рачук сўзладилар. ВЛКСМ Марказий Комитети номидан Л. Волинкина конференцияда сўзга чиқди; шунингдек, мажлисда режиссёр Г. Козинцев, киноактёр С. Столяров, адабиётчи А. Марьямов, сценарист В. Жемчужний ҳам сўзладилар.

Кечки мажлисда режиссер С. Кеворковнинг (Арманистон) сўзи билан бошланди.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. А. Фурцева нутқ сўзлади ва КПСС Марказий Комитетининг совет кинематографияси ходимларига табрикномасини ўқиб эшиттирди. Залдагилар уни самимий кутиб олдилар.

СССР кинематография ходимлари союзи ташкилот бюросининг раиси И. А. Пирьев совет кино санъатини ривожлантиришга берилаётган эътибор ва ғамхўрлик учун партия Марказий Комитетига конференция қатнашчилари номидан ва улар орқали барча совет кино ходимлари номидан қизғин ташаккур изҳор қилди.

Кечки мажлисда режиссер Л. Сафаров (Озарбайжон), киноартист П. Кадочников, оператор Ф. Проворов, режиссерлардан Ю. Райзман, Ш. Айманов (Қозоғистон), В. Круминь (Латвия), Г. Рошаль, артист Л. Абашидзе (Грузия), драматург А. Каплер сўзга чиқдилар. (ТАСС).

ТАЛЛИНДА МИТИНГ

ТАЛЛИН, 3 март. (ТАСС). Эстония халқи шу кунларда жуда хурсанд. Эстониянинг қишлоқ хўжалик илғорларига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонлари берилганлиги тўғрисидаги ҳамда республика ходимларидан катта группаси СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланганлиги тўғрисидаги хабар унинг энг узоқ бурчакларигача бориб етди. Бу улуғ воқеага бағишланиб, бугун Таллинда қишлоқ хўжалик ходимларининг шаҳар меҳнаткашлари билан бирликда митинги бўлди.

Эстония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Кебин 16 Социалистик Меҳнат Қаҳрамонини ҳамда орден ва медалларга сазовор бўлганларнинг ҳаммасини самимий равишда қутлади.

Қишлоқ хўжалик, саноат ходимлари, олимлар сўзга чиқдилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Советининг Президиумига ва СССР Министрлар Советига ёзилган хатни зўр хурсандчилик билан қабул қилдилар. Улар бу хатда, Эстония қишлоқ хўжалик ходимлари севикли Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш ишига ўзларининг бутун ижодий ғайратларини сарфлайдилар, деб партия ва ҳукуматга ваъда бердилар.

ҚРОНШТАДТ ДЕНГИЗ ЗАВОДИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИ

КРОНШТАДТ, 3 март. (ТАСС). Кронштадт денгиз заводи барпо қилинганлигига бугун 100 йил тўлди. Бу завод ўзининг бир асрлик умри давомида елканли кемалардан тортиб замонавий кемаларгача юзлаб кемаларни ремонт қилиб берди. Урушдан олдинги йилларда шу заводда «Красин» ва «Ермак» музёрарлари Арктикага қилган ўзларининг шонли сафарларига тайёрланган эдилар. Ленин ордени билан мукофотланган бу заводнинг кема ремонтчилари «Обь» ва «Лена» дизель электроходларини Арктика сувларида қатнашга пухта тайёрладилар. Революциянинг афсонавий кемаси «Аврора» крейсери ҳозир бу ерда ремонт қилинмоқда.

Завод меҳнаткашлари орасида ажойиб революционер-большевиклар етишиб чиққан. Унинг 100 дан ортиқ ишчилари денгизчилар билан бирликда Қишки саройга штурм қилишда қатнашганлар. Шу заводнинг граждан урушида қатнашган ишчилари М. Мартинов ва П. Велишчинскийларнинг номларига Кронштадт кўчалари қўйилган.

Денгиз заводи коллективи ўз юбилейини ишлаб чиқаришда катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқда. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ўтган йил тўрт кварталидаги якунлари учун бу корхонага СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС-нинг кўчма Қизил байроғи берилди. Заводнинг донгдор ишчиларидан мисгарлар бригадири, шу заводда ярим асрга яқин вақтдан бери ишлаб келаётган меҳнат ветерани А. М. Шабань, темирчи П. А. Семёнов, токарь Я. П. Чистов, комсомол-ёшлар бригадасининг бригадири В. И. Цуркан ва бошқаларнинг номлари завод Ҳурмат тахтасига ёзилган.

Бугун клубда юбиляр завод ишчилари ва хизматчиларининг Кронштадт меҳнаткашлари, Болтиқ денгизчилари билан биргаликда тантанали мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг завод коллективига юборган табригини жуда катта хурсандлик билан кутиб олдилар.

Завод бошлиғи А. С. Курдин доклад қилди. КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Н. Н. Родионов завод коллективини қизғин табриклади. Флот вакиллари, кемасозлик ва кема-ремонт корхоналарининг вакиллари денгиз заводи меҳнаткашларини қутладилар.

Бу улуғ воқеага бағишланиб, завод музейи ташкил қилинди. Кронштадт денгиз заводининг бир асрлик тарихига бағишланган китоб босилиб чиқди.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. А. МУҲИТДИНОВ Тошкентга келди

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. А. Муҳитдинов 4 мартда Тошкентга келди.

Аэродромда Н. А. Муҳитдиновни Тошкент меҳнаткашлари, республика партия, совет ва жамоат ташкилотларининг жуда кўп вакиллари самимий кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида М. А. Абдураззоқов, А. П. Бизов, Г. А. Габриельянц, Р. Ғ. Ғуломов, С. К. Камолов, М. З. Мирзааҳмедов, Р. Е. Мельников, Қ. Муртазоев, С. Нуритдинов, З. Р. Раҳимбобоева, М. В. Муҳаммаджонов, А. Н. Рудин ўртоқлар бор эди. (ЎзТАГ).

ПАХТАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР УЧУН

Пахтачиликни ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Озарбайжон ССР 1958 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчилари қилиб тасдиқландилар.

Шунингдек Фрунзе, Тянь-Шань ва Иссиқкўл областлари ҳам бу шарафга муяссар бўлдилар. (ТАСС).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШНИНГ БУЮК ПРОГРАММАСИ

Совет халқи КПСС Марказий Комитети Пленумининг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил этиш тўғрисидаги қарорини ҳамда Н. С. Хрушчев доклади тезисларини якдиллик билан маъқулламоқда.

☆ ☆ ☆

Шу кунларда областимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш тўғрисидаги қарорини қизғин муҳокама қилмоқдалар. **Суратда:** Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози бошланғич комсомол ташкилоти секретари ўртоқ **Ҳайдар Маҳмудов** колхозчиларга Пленум қарорини тушунтираётир.

М. Турсунхўжаев фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ажойиб тадбир

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш» ҳақидаги қарори колхоз қишлоғига жуда тез ёйилди. Колхозчилар ва механизаторлар бу тадбирларга социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда жуда муҳим қадам деб қарамоқдалар.

— Машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш ҳақиқатан ҳам пишиб етилган масала эди, — дейди Свердлов номли колхоз раиси ўртоқ М. Исмоилов, колхозчиларнинг шу масалани муҳокама қилишга тўпланган йиғилишида сўзга чиқиб, — энди колхозлар олдида кенг перспективалар очилади, улар хўжаликни тез суръатлар билан ривожлантириш имкониятига эга бўладилар. Ишнинг аслини олганда илгари колхоз ерида иккита хўжайин бор эди. Мана энди якка интизом, якка хўжайин бўлади. Биз ишончамизки, энди қишлоқ хўжалик техникаси ҳам юқори унум билан ишлайди.

Сўнг колхоз раиси бултур колхознинг умумий пул даромади 7 миллион сўмни ташкил қилганлигини, правление аъзолари билан ҳозирдаёқ колхозга қайси маркали қанча трактор сотиб олиш кераклигини, бу машиналардан унумли ва максимал фойдаланиш, уларнинг бекор туриб қолишига йўл қўймаслик ҳақида мулоҳаза юритилганлиги ва бутун колхоз аъзолари иштирокида бу масалани узил-кесил ҳал қилиб, МТС га заявка бериладжаги ҳақида гапиради.

Колхоз қурилиш бригадири, 67 ёшли Абдураҳмон Сайфиев сўзга чиқиб бундай деди:

— Колхозимиз янги ташкил қилинган йилларни эсланг. Ўша вақтда гарчи ҳозиргидай техника бўлмаса ҳам, колхозларнинг техникани сотиб олишга қурби етармиди! Ҳозир биз кўплаб тракторлар сотиб олишга қодирмиз.

Колхоз партия ташкилотининг секретари Тошмуҳамедов йиғилиш қатнашчиларининг фикрини ифода қилиб бундай деди:

— Маълумки, колхозимизда чорвачилик асосий соҳа ҳисобланади.— 1957 йилда ҳар 100 гектар экин майдонида 100 центнердан гўшт, 350 литрдан сут етиштирдик. 1958 йилда эса 200 центнердан гўшт, шундан 100 центнер чўчқа гўшти, 40 центнер парранда гўшти, 410 литрдан сут етиштириш мажбуриятини олганмиз.

Шунингдек сабзавот, полиз экинлари ва картошкадан ҳам кўплаб даромад олишни планлаштирганмиз. Бу вазифани муваффақият билан ҳал қилишда, яқин йиллар ичида аҳоли жон бошига чорва маҳсулоти етиштиришда АҚШ га етиб олишдек шарафли вазифани ҳал қилишда КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори алоҳида аҳамиятга эгадир.

Илгари колхозимизда тракторлардан фойдаланишда анча камчиликларга йўл қўйилар эди. Биз колхоз раҳбарлари бу МТСнинг иши деб унга бепарво қарар эдик.

Мен ишонаманки, эндиликда ундай камчиликларга йўл қўйилмайди. Социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда партиямизнинг февраль Пленуми тарихий аҳамиятга эгадир.

Я. МОРДУХАЕВ.

Тюпко методи билан

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхози аъзоларининг йиғилишида механизатор Каримберди Худойбердиевнинг аризаси муҳокама қилинди. Худойбердиев колхоз правлениесига Тюпко методи асосида ишлаш истагини билдирган. Бунинг учун ўзига маълум бир участка ажратиб беришларини моҳир сувчилардан бириктиб қўйишларини сўраган. Тракторларнинг сотиб олиниши бизнинг ишимизга янада қулайлик туғдиради, — деб ёзади у ўз аризасида.

Колхоз правлениесидагиларнинг айтишига қараганда, Худойбердиев ўтган қишлоқ хўжалик йилида 180 гектар ерга квадрат уялаб чигит экқан, ўз ҳамкасблари билан биргаликда 900 гектар майдондаги ғўзани сифатли парвариш қилиб, яхши натижаларга эришган.

Колхозчилар, правление Худойбердиевнинг ташаббусини ҳисобга олиб, унинг талабини қондирди. Моҳир механизаторга 20 гектар ер ажратиб берилди. Тажрибали сувчилардан Бозорбой Формонов ва Пардабой Данаевлар бириктилиб, натижада уч кишидан иборат бригада тузилди. Бу азаматлар 20 гектар майдонда ғўза ўстириш ва ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан зиммаларига мажбурият олдилар.

Ҳозир бу бригадада далага кўплаб маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаётир. Худойбердиевнинг ўзи аравани универсалга тиркаб ҳар куни 14-15 тоннадан ортиқ гўнг ташимоқда.

Қ. МИНАВАРОВ.

Ленинградликларнинг сўзи

ЛЕНИНГРАД, (ТАСС). Шаҳар меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини ҳамда Н. С. Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги докладининг тезисларини ғоят маъқуллаб кутиб олдилар. Корхоналарнинг цехларида шу ҳужжатлар ўқиб чиқилди, агитаторлар суҳбатлар ўтказдилар. Бир вақтлар биринчи совет тракторларини ясаб берган Киров заводининг ишчилари ва инженерлари шу ҳужжатлар билан жуда қизиқиб танишмоқдалар.

10-механика цехининг партия ташкилоти секретари П. Башилов бундай деди:

— Биринчи машина-трактор станцияларини барпо қилишга катта ҳисса қўшган бизнинг корхонамизнинг кўп минг кишилик коллективи қишлоқ хўжалик механизаторларига ҳамиша ёрдам кўрсатиб келмоқда. Кейинги йилларда биз уларнинг заказларини бажармоқдамиз. Шу йилнинг 2 ойи ичидагина бир неча ўн минг трактор учун запас қисмлар тайёрлаб бердик. Йил охиригача эса яна 35 миллион сўмликдан кўпроқ шундай маҳсулот берамиз. Бу маҳсулотнинг анча қисмини бизнинг цехимиз коллективи ишлаб чиқаради.

Ленинграднинг ўнлаб корхоналари Ижора заводи билан мустаҳкам алоқада ишламоқда. Бу корхоналар Ижора заводи учун силос боп экинлар ўриб берадиган комбайнларга узеллар тайёрлаб беради. Кўп заводлар лафетсиз жаткаларнинг узелларини ва деталларини ишлаб чиқаришга киришмоқда. Шу узеллар ва деталларни А. А. Жданов номли заводнинг кемасозлари узил-кесил йиғадилар. Шу корхоналарнинг ишчилари ва инженерлари ҳам колхоз ишлаб чиқаришида техникадан яхшироқ фойдаланишга қаратилган янги тадбирларни ғоят маъқуллаб кутиб олдилар.

— Қишлоқ меҳнаткашлари қанча кўп муваффақиятга эришсалар, — деди Карл Маркс номли завод слесари Ф. Горелов, — мамлакатимизда озиқ-овқат маҳсулотларини мўл-кўл қилиб вужудга келтириш вазифаси шунчалик тез бажарилади, саноатнинг ҳамма тармоқлари учун хомашё базаси шунчалик кенг ва мустаҳкам бўлиб қолади.

Трактор-далачилик бригадаси ишга отланди

1. Ҳаётий масала

1958 йилнинг бошлари муҳим аҳамиятга эга бўлган воқеаларга бой бўлди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ хўжалигининг барча ходимларига қарата чиқарган Мурожаати, КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаати, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчевнинг Белоруссия ССР қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида ҳамда пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган кенгашида сўзлаган нутқлари, пахтакорлар томонидан қабул қилинган мажбурият, КПСС Марказий Комитетининг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТС ларни қайта ташкил қилиш тўғрисидаги февраль Пленуми қарори энг муҳим ҳужжатлардандир.

Бу ҳужжатларда бизнинг социалистик қишлоқ хўжалигимиз эришган ютуқларга якун ясалган. Дарҳақиқат ютуқларимиз ғоят каттадир. Бироқ биз эришилган бу муваффақиятлар билан қаноатланиб қололмаймиз. Партия ва ҳукумат бизни келажакни олдиндан кўра билишга, янгиликларни қидириб топиб, ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий қилишга, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча резервларидан унумли фойдаланишга, хўжаликни моҳирлик билан бошқариб, кам меҳнат сарф қилиб, кўп миқдорда ҳосил етиштиришга ўргатади.

Бизнинг қишлоқ хўжалик артели коллективи Н. С. Хрушчевнинг нутқи, КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорларини диққат билан ўрганиб чиқди. Биз мамлакатда пахта етиштиришни янада кўнайтириш йўлларини белгилаб берган пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган кенгаши ишларини зўр қониқиш ва диққат билан кузатиб бордик.

Юқорида қайд қилиб ўтилган ҳужжатлар ва материаллардаги илгари сурилган фикрлар бизни ўз хўжалигимизни бошқаришимиз тўғрисида чуқур ўйлаб кўриш ва зарур хулосалар чиқаришга мажбур этди. Биринчи ва энг муҳим хулосамиз шундан иборатки, хўжаликни бошқаришнинг ҳозирги пайтда биз амал қилиб келаётган ташкилий формаси эндиликда эскириб қолди, бошқача қилиб айтганда бизнинг эҳтиёжларимизни тўла қондира олмайди.

Дастлабки йилларда бизнинг колхоз хўжалиги кичик, шу билан бирга асосий ишлар қўлда бажарилар, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил 10-12 центнердан ошмас эди. Эндиликда бундай вақтлар ўтиб кетди. Бизнинг колхоз ҳозир энг йирик кўп тармоқли хўжаликлардан ҳисобланади. Пахта ерларининг ўзи 1000 гектардан ошиб кетади. Ҳар гектар ердан 20-26 центнердан ҳосил етиштириб келмоқдамиз. Ғўза парваришида биз механизациядан кенг фойдаланамиз. Колхозимиз машинада бажариладиган ишлар учун айрим йиллари МТС га бутун пахта ҳосилининг 18 процентини миқдорида натура ҳақи тўларди. Колхозчиларимиз ҳам фидокорона меҳнат қилаётирлар. Ҳар бир колхозчи йилига ўрта ҳисоб билан 400-500 меҳнат куни ишлайди. Лекин пахта ҳосилдорлиги, шунингдек артелимизнинг умумий даромади ва меҳнат кунларининг қиммати ҳали ҳам бизни қаноатлантирмайди.

Бу номувофиқликнинг сабаби нималардан иборат? Хўжалик фаолиятимизни муҳокама қилиш натижасида шу нарса аниқландики, эндиликда бизга ҳозирги мавжуд бўлган иқтисодий ишлаб чиқариш единицасига қараганда кўпроқ фойда келтирадиган янги, иқтисодий ишлаб чиқариш единицаси керак. Маълумки, пахтачилик хўжалигида далачилик бригадалари асосий ишлаб чиқариш единицалари ҳисобланади. Унинг состави бригадир, ҳисобчи ҳамда ғўза парвариши билан шуғулланадиган 50-60 колхозчидан иборат. Бундан ташқари бригадага универсалчи-механизатор ҳам бириктиб қўйилади. Механизатор далачилик бригадаси бошлиғи ҳамда бригада механигига бўйсунади.

Далачилик бригадасининг ҳозирги пайтдаги бундай структураси катта ва шу билан бирга иқтисодий жиҳатдан қулай эмас. Бригада механиги ва далачилик бригадаси ўртасида ўзаро мустаҳкам алоқанинг йўқлиги кўп ҳолларда техникадан тўла фойдаланиш имкониятини бермайди, қўл меҳнатини ортиқча сарф қилишга олиб келади. Масалан, 1956 йилда 1 центнер пахта етиштириш учун 7,3 меҳнат куни сарф қилинган бўлса, 1957 йилда бир центнер пахта етиштириш учун 9 та меҳнат куни сарф қилинибди.

Шунинг учун ҳам ҳаётнинг ўзи бригаданинг ташкилий структурасини нима учун соддалаштириш мумкин эмас, нима учун техникага ва далачилик бригадасига раҳбарлик қилишни бир қўлга марказлаштириш мумкин эмас, деган масалани илгари сурмоқда.

Шўрчи районидаги Калинин номли, «Малик» ва «Пахтаорол» совхозларининг иш тажрибаси шуни кўрсатдики, фақатгина механизмларгина эмас, балки барча киши ва моддий ресурслар ғўза парваришида агротехника қоидаларини яхши биладиган мутахассис-механизаторлар қўлида марказлаштирилса, бригадалар муттасил юқори агротехникани қўллана олади ва юқори иқтисодий кўрсаткичларга эришиши мумкин.

Бунинг учун бир неча мисоллар келтирамиз: Шўрчи районидаги Калинин номли колхозда тажрибали механизатор ўртоқ Абсаматов бошчилигида трактор-далачилик бригадаси ташкил қилинган эди. Бу бригада аъзолари механизациядан кенг фойдаландилар. Чигит барча ерга 60x60 схемасида квадрат-уялаб экилиб, ғўза икки томонлама парвариш қилинди, натижада қўл меҳнати кескин камайди. 260 гектар ернинг ҳар гектаридан 31,4 центнердан ҳосил етиштирилди. Бир центнер пахтани етиштириш учун 5,6 меҳнат куни ёки 1956 йилда бир гектар ерда етиштирилган пахтага қараганда 2,3 меҳнат куни кам сарф қилинди.

Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг механизатори ўртоқ В. Тюпко бундан ҳам яхши кўрсаткичларга эришди. Унинг бир ўзи чопиқ трактори ва пахта териш машинасидан фойдаланиб, чигит экди, ғўзани парвариш қилди ва 25 гектар ердаги ҳосилни териб олди. Тюпко томонидан етиштирилган пахтанинг бир центнери 76 сўмга тушди. Ваҳоланки, қўшни Свердлов номли колхозда бир центнер пахтанинг таннархи 213 сўм ёки Тюпко етиштирган пахтанинг таннархига қараганда уч марта ортиқ бўлди.

Илғорларнинг иш тажрибаси трактор-далачилик бригадаларини ташкил этиш мақсадга мувофиқ эканлигини тасдиқламоқда. Ҳар бир центнер пахтани етиштириш учун сарф қилинадиган меҳнатни камайтириш, ҳосилдорликни ошириш мақсадида биз ҳам худди ана шундай бригада ташкил қилишга қарор қилдик. Биз ана шу бригаданинг қандай бўлиши, унинг ташкилий составлари, планлари ва иқтисодий қулайликлари тўғрисида муфассал тўхталиб ўтишни истаймиз.

2. Трактор-далачилик бригадаси қандай бўлиши керак

Трактор-далачилик бригадасининг қай тарзда бўлишлиги тўғрисида механизаторлар ҳам, қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳам ҳозирча қатъий бир фикрга эга эмаслар. Бу тушунарли — ҳали бу ишда тажрибамиз жуда кам. Баъзи кишилар бригадага бириктиб қўйиладиган экин майдони 45-50 гектардан ошмаслиги керак деб айтишмоқдалар. Бошқа бировлар бундай далачилик бригадаси катта экин майдонига эга бўлиши керак, деб уқтирмоқда.

Биз ҳам бу масалада ўз мулоҳазаларимизни айтиб ўтишни истар эдик. Биз, трактор-далачилик бригадасига бириктириб қўйиладиган экин майдони 150-170 гектардан кам бўлмаслиги керак деб ҳисоблаймиз. Бу майдоннинг бир массивдан бўлиши мақсадга мувофиқдир. Бригадага тажрибали механизатор раҳбарлик қилиши керак. У машинани бевосита бошқаришдан озод қилинади. Бригадир бутун бригаданинг ишига раҳбарлик қилади, зарур пайтда техникани пухта эгаллаган киши сифатида бошқа механизаторларга ёрдам беради. Бригада 3-4 звенога бўлиниши керак. Звенога пахта етиштириш агротехникасини яхши биладиган тракторчи бошчилик қилиши талаб қилинади. Бундай механизатор бўлмаган тақдирда эса, звенога тажрибали пахтакорни бошлиқ қилиб тайинлаш мумкин. У ҳолда звенога пахтакор раҳбарлик қилиб тракторчи унга бўйсунади. Звено бошлиғи эса ўз навбатида бригада бошлиғига бўйсунади ва унинг барча буйруқларини албатта бажаради.

Шундай қилинса қандай натижага эришилади?

Кишиларни ва техникани бир ерга марказлаштириш, бутун ишлаб чиқариш процессига оператив раҳбарлик қилиш, техникадан ва ишчи кучларидан унумли фойдаланиш, меҳнат пул ва материал воситаларни кам сарф қилиб, юқори ҳосил етиштириш имкониятини беради.

Шуни ҳисобга олиб биз ўзимизнинг трактор-далачилик бригадамизни қуйидаги тарзда ташкил этамиз. Колхоз правлениеси бу бригада учун 152 гектарлик ер ажратди. Ўша бригада фақат пахта етиштириш билан шуғулланади. Бу, трактор-далачилик бригадаси фақатгина пахта етиштириш билан шуғулланиши керак деган хулосага олиб келмаслиги лозим, албатта. Зарур бўлган тақдирда каноп ва жут ҳамда маккажўхори ўстириш, парвариш қилиш билан ҳам шуғулланиш мумкин. Бироқ, бизда бунинг учун имконият ва қулайлик йўқ.

Бу мақоланинг авторларидан бири, илгари трактор бригадасига бошчилик қилган механизатор ўртоқ Муҳаммаджон Холиқов биз ташкил қилган трактор-далачилик бригадасига бошлиқ қилиб тайинланди. Колхозчилардан бир киши унга ёрдамчи қилиб белгиланди. Трактор-далачилик бригадасига кимларни ёрдамчи қилиб тайинлаш мумкин деган масала катта аҳамиятга эга. Бригадирнинг ўринбосари ғўза парваришида агротехникани, ҳисоб ва ҳисоботни яхши билиши керак. Шундагина у бригадирга ҳар томонлама ёрдам бера олиши, бригадир йўқ бўлганида эса, унинг ўрнини босаолиши мумкин. Шунинг учун ҳам бундай вазифа махсус ўрта қишлоқ хўжалик билимига эга бўлган кишиларга юклатилса яхши бўлар эди.

Бригаданинг ер майдони 4 та звено ўртасида бўлинади. Звеноларга тракторчи-универсалчилардан Т. Мавлонов, А. Қодиров, Х. Рўзибоев ва А. Ҳадиров ўртоқлар бошчилик қилишади.

Колхоз правлениеси бу бригадага артель аъзоларидан 40 пахтакорни бириктиб қўйди. Шундай қилиб бригадир ва звено бошлиқларини қўшиб ҳисоблаганда бригададаги ҳар бир кишига 3.3 гектардан пахта майдони тўғри келади. Ваҳоланки колхозда меҳнатга яроқли ҳар бир колхозчига 1,8-1,9 гектар ер тўғри келади.

Бундан ташқари правление томонидан бу бригадага битта бричка-арава, 6 та от культиватори ва окучник, 11 улов бириктиб қўйилади.

Биз бригадани ташкил қилаётганимизда унинг мутлақо мустақил ишлаб чиқариш единицаси бўла олиши, бошқача қилиб айтганда бригадада ерни ҳайдашдан тортиб токи йиғим-терим ишлари ҳамда ғўзапояни карчевка қилишгача бўлган ишларни комплекс равишда амалга ошириш учун зарур бўлган машина ва механизмларнинг марказлаштирилган бўлишини ҳисобга олдик.

МТС бизнинг илтимосимизга биноан, бригадамизга битта ДТ-54 маркали ҳайдов тракторини ажратиб берди. Бу трактор билан ер ҳайдалади, зарур бўлган тақдирда эса экин майдонлари чизелланиб, ер текислаш ишлари бажарилади. Шунингдек ҳар бир звенога биттадан ҳисоблаб 4 та чопиқ трактори — пахта териш машинасидан бўшаган универсал ажратилади. Бир универсалга ўртача 35-40 гектар ерда иш бажариш тўғри келади. Йиғим-терим кампанияси даврида худди шу тракторларнинг ўзига пахта териш машиналари ўрнатилиб, бутун пахта ҳосили териб олинади.

Бундан ташқари бригадага бир плуг, «П-Р-5» маркали ер текислаш машинаси, чизил, «КПУ» маркали ер кавлайдиган машина, 4 та осма культиватор, 24 звено зигзаг бороналари, 2 кўрак териш машинаси, 4 та ғўзапоя йиғиштирадиган машина, 2 та кўрак чувиш машинаси берилади.

Бригадага «ОУН» маркали чанглагич ва пуркагич машинаси бириктилмайди. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш иши бир неча далачилик бригадаларига хизмат қиладиган агрегатлар ёрдами билан амалга оширилади.

Бу ҳолда бир чопиқ тракторига юклатиладиган иш бирмунча кам бўлади. Тўғри, мавжуд майдонда механизм ёрдами билан бажариладиган барча ишларни 3 та универсалнинг ўзи билан ҳам бажариш мумкин. Бироқ бундай тақдирда тракторчи — звено бошлиғи фақат техник ишлар билан банд бўлиб қолиши ва звено ишига чуқурроқ раҳбарлик қилиш имкониятига эга бўлмасдан қолиши мумкин. Звено бошлиғи—универсалчининг ишини енгиллаштириш зарур, шунда унинг звено ишига бевосита раҳбарлик қилиш учун вақти бўлади.

3. Бизнинг планларимиз

Бизнинг бригаданинг ишлаб чиқариш-иқтисодий планида мавжуд экин майдонларининг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил етиштириш кўзда тутилади. Бошқача қилиб айтганда, пахтанинг ялпи ҳосили 516,8 тоннани ташкил қилиши керак. Шунда бригададаги ишга яроқли ҳар бир кишига 11,2 тоннадан пахта тўғри келади. Бу майдонлардан илгарилари меҳнатга яроқли ҳар бир киши бошига 3.8-5.8 тоннадан пахта ҳосили етиштирилиб келинганлигини айтиб ўтиш характерлидир.

Бригадамизнинг ўтган йилги фаолияти ва бу йилги планлари қуйидаги таблицада янада равшанроқ кўрсатилган:

Кўрсаткичлар	Йиллар		
	1956 (амалда)	1957 (амалда)	1958 (план)
Умумий пахта майдони (гектар ҳисобида)	155	168	152
Ҳосил (гектаридан центнер ҳисобида)	32,1	20,4	34
Ялпи ҳосил (центнер ҳисобида)	4976	3427	5168
Меҳнатга қобилиятли колхозчилар бириктиб қўйилган	85	89	46
Меҳнатга қобилиятли кишига тўғри келадиган майдон (гектар ҳисобига)	1,8	1,9	3,3
Меҳнатга қобилиятли ҳар бир киши бошига пахта етиштириш (центнер ҳисобида)	58	38	112
Бир центнер пахта етиштириш учун сарф қилинадиган меҳнат куни	7,3	9,0	4,0
Бригада аъзосининг ўртача ишлайдиган меҳнат куни	228	267	400

Пахта етиштириш соҳасидаги бундай кескин бурилиш ва меҳнат кунларини кам сарф қилишга биз техникадан комплекс равишда фойдаланиш туфайли эришишни кўзда тутамиз.

Биз бу йил қўл меҳнатини кескин камайтириш мақсадида Тошлоқ район механизаторлари ва колхозчиларининг тажрибасидан кенг фойдаланамиз. Ғўзани кетмон ишлатмасдан парвариш қиламиз. Бунинг учун барча майдонга чигитни 60x60 схемасида квадрат уялаб экамиз. Ғўзани узунасига ва кўндалангига парвариш қилишда иш органлари кенгайтирилган культиватор ёрдамида ўтказилади. Бу илгарилари 4 марта чопиқ қилинган кетмон иши ўрнини алмаштириш имкониятини беради.

Бироқ шуни айтиб ўтиш keraкки, ғўзани кетмон ишлатмасдан парвариш қилишга ўтиш, бегона ўтларни экиш бошланмасдан олдин батамом йўқотишни талаб қилади. Ғумай ва бошқа сер илдизли бегона ўтлар айниқса жиддий хавф туғдиради. Бундай бегона ўтларни йўқ қилиб юбориш учун биз экиш бошлангунига қадар шундай ўтлар кўп ўсадиган майдонларни тозалаш ва чизеллаш йўли билан ўсимликларнинг илдизини қуритиб ташлашни таклиф этамиз.

Ниҳоят пахтани машинада териш бир центнер пахтанинг таннархини камайтиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган факторлардан ҳисобланади. Ўтган йиллари пахтани машинада териш плани барбод бериб келинди. Бир гектар ердаги пахтани териб олиш учун фақат колхоз аъзоларининг ўзига 90 тадан меҳнат куни сарф қилинди. Бундан ташқари терим ишларига жуда кўп миқдорда шаҳарликлар жалб қилинди. Фақат шу бригаданинг ўзидаги шаҳарликларга ҳар йили 400-450 минг сўм пул тўланиб келинди.

Бу йил биз юз гектардан кам бўлмаган майдонда ёки бутун пахта майдонининг 66 процентида пахтани механизация ёрдами билан териб олишни, шу йўл билан пахта теришга сарф бўладиган қўл меҳнатини икки ҳисса камайтиришни таклиф қиламиз.

4. Меҳнатга ҳақ тўлаш

Трактор-далачилик бригадалари ташкил қилинаётганда колхозчилар ва механизаторларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни ҳам принципиал равишда ҳал қилиб олиш керак. Биз бундай бригадаларда хўжалик ҳисоби йўлга қўйилиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Нима учун? Шунинг учунки, хўжалик ҳисоби йўлга қўйилган бригадада колхозчилар ва тракторчиларнинг моддий манфаатдорлигини бирмунча ошириш учун шароит яратилган бўлади. Бундай бригадаларда барча ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш ёки кўпайтириш, ҳосилдорлик ва пахтанинг ялпи ҳосили бригада аъзоларининг иш ҳақи ва моддий фаровонлигида бевосита ўз ифодасини топади. Шунинг учун ҳам ҳар бир бригада аъзоси маблағ ва материалларни тежаб-тергаб сарф қилишдан манфаатдордир.

Шуни ҳисобга олиб, бизнинг колхоз правлениеси янгидан ташкил қилинадиган бригадада ишни хозрасчет усулида олиб боришга қарор қилди.

Дастлабки тахминий ҳисоблаб чиқишлар шуни кўрсатаётирки, ишлаб чиқариш харажатлари ва чиқимларни ҳисобга олмаганда бригаданинг соф даромади 540 минг сўмни ташкил қилади. Бу даромад колхозчилар ва механизаторларга уларнинг ишлаган меҳнат кунларига қараб тақсимлаб берилади.

Бригада аъзоларининг меҳнат кунларига ҳақ тўлашни планлаштирганимизда биз қандай ҳисобларга амал қилдик. Колхоз трактор-далачилик бригадасининг бошлиғига умумий пахтанинг ялпи ҳосилига қараб бошқа далачилик бригадаларига қандай ҳақ тўласа унга ҳам шундай ҳақ ёзади. Механизаторларга раҳбарлик қилгани ва техникадан фойдаланиш устидан назорат қилгани учун унга МТС томонидан бригада механигининг меҳнат ҳақи ҳисобидан 50 процент меҳнат куни тўланади.

Бригадирнинг ўринбосарига эса бригадирнинг умумий иш ҳақининг 70 проценти миқдорида меҳнат ҳақи ёзилади.

Звено бошлиқлари — тракторчиларга биз етиштирилган пахта ҳосилининг миқдорига қараб зарур миқдорда ҳақ ёзилиши лозим деб ҳисоблаймиз. Бундан ташқари улар ўз звеноларида трактор ишини бажарганликлари учун бажарилган трактор ишининг 50 проценти қимматида ҳақ оладилар. Бу меҳнат кунлари уларга МТС томонидан берилади.

Колхозчиларга-бригада аъзоларига ишлаган меҳнат кунларига қараб ишбай асосида ҳақ тўланади.

Меҳнатга бундай тартибда ҳақ тўлаш бригада аъзолари ўртасида қуйидагича ўтказилиши мумкин: бригадирга етиштирилган ҳар бир тонна пахта учун 1-1,1 меҳнат куни ёзилади. Бундай ҳисоб далачилик бригадасининг бир йил давомидаги ўртача меҳнати ҳисобидан амалга оширилади. Бунда одатда 550-600 меҳнат куни тўғри келади. Шундай қилиб колхоз бригадирга ўрта ҳисоб билан 500-600 меҳнат куни ҳисоблайди. Бундан ташқари бригада механигига трактор паркига раҳбарлик қилгани учун трактор бригадасининг қоидасига мувофиқ одатдагидек мингтагача меҳнат куни ёзиш мумкин. Бизнинг трактор-далачилик бригадамизнинг бошлиғига, юқорида қайд қилиб ўтилганидек шу миқдорнинг ярми, яъни 500 атрофида меҳнат куни тўланади. Бошқача қилиб айтганда бир йил давомида бригадир 950-1050 та меҳнат куни ишлайди.

Ўз участкаларида — звеноларида 110-130 тонна пахта ҳосили оладиган звено бошлиқлари-универсалчиларга (амалда ҳам бизнинг ҳар бир звено шунчалик ҳосил етиштириши керак) ҳар бир тонна пахтасига 3.5-4 меҳнат куни ҳисобидан 450-520 меҳнат куни ёзилади. Шу билан бирга звено бошлиғига универсалда ишлагани учун трактор ёрдамида бажарилган ишлар ҳисобидан 50 процент миқдорида, яъни 250-300 та меҳнат куни ёзилади. Звено бошлиғи — тракторчининг йил давомида ишлаган меҳнат куни 700-800 га етади. Колхозчиларнинг иш ҳақи ҳам ўрта ҳисобда 350-450 меҳнат кунини ташкил этади. Тахминий ҳисобларга қараганда меҳнат куни натура ҳолдаги маҳсулотларни қўшиб ҳисоблаганда тахминан 25 сўм бўлади.

Шуни унутмаслик кераккки, хозрасчетга ўтилган тақдирда бригада аъзолари кўп миқдорда маблағ тежаб пландан ташқари иқтисод қилишлари, белгиланган ҳосилдан анча кўп миқдорда ҳосил етиштиришлари мумкин. Бундай тақдирда улар қўшимча миқдорда ҳақ оладилар. Бу эса уларнинг даромадини янада оширади.

* * *

Меҳнатни ташкил этишнинг бу янги формаси — трактор-далачилик бригадаси КПСС Марказий Комитетининг колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисидаги қарори муносабати билан янада катта аҳамиятга эгадир. Трактор-далачилик бригадаси муҳим ишлаб чиқариш единицаси ҳисобланади. Бу бригада — кучли қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиб, ҳосилдорликни ошириш ишига катта ҳисса қўшади. Бундай бригадалар амалда ишлаб чиқариш мактаблари ролини ўйнайдилар. Бу бригаданинг аъзоси бўлган механизаторлар, колхозчилар ғўзани МТСнинг ёрдамисиз бевосита ўзлари парвариш қилиб, мустақил меҳнат қилишнинг мураккаб йўлларидан ўтадилар.

Н. МЕЛИХОВ,
Чиноз районидаги «XIX партсъезд» колхозининг раиси.

М. ХОЛИҚОВ,
трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

У. НОРМАТОВ,
колхоз бош бухгалтери.

М. ПЎЛАТОВ,
агроном.

СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик

Энергетиклар сайловга тайёрланмоқдалар

Фарҳод ГЭСининг навбатчи электротехниги Ноил Фарҳутдинов сменани топширди. Энди у уйга бориб бемалол дам олиши мумкин. Аммо у уйга шошилмас эди. Чўнтагидан блокнотини олиб варақлай бошлади. Блокнотда сайловчилар томонидан берилган саволлар ёзилган. Бу саволларга у суҳбат пайтида жавоб беролмаган, келаси суҳбатгача махсус адабиётдан фойдаланиб жавоб беришга ваъда берган эди. Сайловчилар ҳамма нарсага қизиқадилар.

Фарҳутдинов Бекобод шаҳрининг Энергетика кўчасидаги хонадонларни яхши билади. У Фарҳод ГЭСи гидротехника цехининг бетончиси Абдураззоқ Усмоновнинг уйига борганида, уни яхши кутиб олишди.

— Э, келинг, келинг, Ноилжон, — деди уй эгаси Фарҳутдиновга пешвоз чиқиб.

Бу ерга қўшни уйлардаги сайловчилар ҳам чиқдилар, суҳбат қизиди. Бу гал суҳбат Бекобод шаҳрининг тарихига бағишланди.

— Ўзинг яшаб турган шаҳарнинг тарихини яхши билмаслик кўп қизиқ гап-да, — деб қўшимча қилди Абдураззоқ ака.

—Ўзбекистон металлурглари шаҳри деб аталадиган бу шаҳар, яқиндагина кичик-кичик кулбалардан иборат бир қишлоқ эди, деб сўз бошлади агитатор. 1945 йилда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Бекободга шаҳар деб ном берилди. Ҳозир Бекобод республикамиз оғир индустрия марказларидан бирига айланган. У металл, энергия, цемент, шифер, труба каби энг муҳим саноат маҳсулотлари билан республикамизни таъминламоқда. Мана, ўзимизнинг станциямизни олинг, январь ойида пландан ташқари 10 миллион киловатт-соат энергия ишлаб чиқарди. ГЭС ишчилари орасида эксплуатация цехи ишчилари олдинда бормоқдалар.

Суҳбат анча давом этади. Агитатор ҳам, ишчилар ҳам республикамиз маркази — гўзал Тошкентни энергия билан таъминлаётган ўз станциялари ҳақида фахрланиб гапирадилар. Улар СССР Олий Совети сайлови шарафига пландан ташқари янада кўплаб электр қуввати ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

Б. ТАЙКЕНОВ.

АГИТАТОРЛАРНИНГ НАМУНАЛИ ИШИ

Калинин районидаги 27-мактаб клубига 5-агитпункт жойлашган. Агитаторлар ўзлари биркитилган хонадонларда сайлов тўғрисида Низом, «Халқаро аҳвол». Совет Иттифоқида учирилган Ернинг сунъий йўлдошлари ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Агитпунктга телевизор ўрнатилиб, бунда сайловчилар Тошкент телевизион станциясидан берилаётган эшиттириш, кино-фильмларни ва концертларни томоша қилмоқдалар.

Агитпунктда агитация иши қатъий план асосида олиб борилмоқда. Агитпунктда навбатчилик ташкил этилган. Ўқитувчи агитаторлардан М. Ортиқов, Ҳ. Содиқова, Ю. Йўлдошев ўртоқлар ўзларининг намунали ишлари билан бошқа агитаторларга ўрнак бўлмоқдалар.

М. ОРТИҚОВ.

97-сайлов участкасининг агит коллективи Юқори Чирчиқ районидаги «Париж коммунаси» қишлоқ хўжалиги артели аъзолари ўртасида катта ишлар олиб бормоқда. **Суратда**: агитатор колхоз мактабининг педагоги комсомол аъзоси **М. Тошкентбоева** колхозчи **М. Йўлдошева**нинг уйида бир группа сайловчилар ўртасида СССР Олий Советига бўладиган сайлов тўғрисида суҳбат ўтказмоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пискентда сайловолди тайёргарлиги

Район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими (мудири ўртоқ С. Воҳидов) сайловолди агитация ишларини кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриш билан бирга олиб бораётир. Район территориясида 12 сайлов участкаси ва 14 та агитпункт ташкил этилиб, унда 21 та агитколлектив хизмат қилмоқда.

Ҳозир район бўйича 609 агитатор сайловолди агитация ишларини олиб бормоқда. Агитаторлар составининг кўпчилигини ўқитувчилар, врачлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет ва комсомол ходимлари ташкил этади.

Район партия комитети агитация ва пропаганда бўлими шу вақтгача 3 марта бошланғич партия ташкилотлари, агитпункт мудирлари ва агитаторларнинг йиғилиши ҳамда семинарини ўтказди. Сайловчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида район маданият бўлими агитмашина, 4 та кўчма кино ташкил этди. Маданият уйи қошида ташкил этилган ўртоқ А. Хасанов раҳбарлик қилаётган ҳаваскорлар тўгараги ҳам сайловчиларга яхши хизмат қилмоқда.

Агитпунктларда ва аҳоли ўртасида лекциялар ўқиш учун сиёсий докладчилар тайинланган. Улар орасида райком секретари Л. Дробинский, М. Магазов ва бўлим мудирлари М. Ғозиев, Х. Гайнуллин ва район прокурори У. Сатторов, район халқ судьяси Т. Исломов ўртоқлар бор.

Барча агитпунктларда агитаторлар ўз сайловчиларига КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қишлоқ хўжалик ходимларига Мурожаати, КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаати, сайлов тўғрисидаги Низом ва СССР Конституцияси ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бу соҳада райондаги Булганин номли колхоздаги агитпункт (мудири ўртоқ Самадов) намунали иш қилаётир. Агитпункт шинам қилиб безатилган. Бунда сайловга доир шиор, плакатлар бор. Агитпунктда агитаторлар навбатчилик қилиб турадилар. Агитпункт сайловчиларнинг ҳақиқий дам олиш жойига айлантирилган.

Агитаторлардан Анвар Ниёзов, Н. Гафуров, Нажия Мугусова ва Ҳайдар Умирзоқов ўртоқлар сайлов тўғрисидаги Низом ҳамда «Ўзбекистон— СССР нинг асосий пахта базаси» деган темаларда суҳбатлар ўтказаётирлар. Агитпункт мудири ўртоқ М. Самадов колхоз радиоузели орқали «СССР Конституцияси», «Халқаро аҳвол» ҳақида лекция ўқимоқда. 2-МТСдаги агитпункт (мудири ўртоқ Ким Николай) ва «Гулистон» колхозидаги агитпункт (мудири ўртоқ А. Умаров) лар ҳам сайловга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

2-МТСда ташкил этилган агитпункт шинам қилиб безатилиб, бунда хизмат қилаётган 25 та агитатор сайловолди ишларини кўклам экиш кампаниясига боғлаб олиб бораётирлар. Агитаторлардан Тошпўлат Турсунов, Эшонқул Отақулов ва Клара Шмакова ўртоқлар партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаати ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Белоруссия ССР қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашидаги нутқи асосида лекция ва суҳбатлар ўтказаётирлар.

Назрулла БЕКНАЗАРОВ,
Пискент райони.

Агитаторларнинг ҳиссаси

Оҳангарон район Қорахитой қишлоғидаги 7-агитпунктга қишлоқ интеллигентларидан — ўқитувчи, агроном, врачлардан 39 киши агитаторликка жалб қилинган. Бу агитаторлар хонадонма-хонадон юриб, сайловчилар орасида агитация ишларини қизғин олиб бораётирлар. Улар халқаро аҳволни, КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаатини сайловчиларга ҳар тарафлама тушунтириш билан бирга, қишлоқ меҳнаткашларининг диққат-эътиборини шу кунларда қиладиган ишларга, улуғ айём— СССР Олий Советига сайлов куни 16 март кунини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга қаратмоқдалар.

Натижада 1-Оҳангарон совхозининг 1-бўлим ишчилари 1958 йилда барча экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун кўкламга тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар. Улар пахта ва сабзавот экиладиган майдонларнинг ҳар гектарига камида 10 тоннадан маҳаллий ўғит чиқариб солиш учун курашаётирлар. Ҳозир далага 1500 тоннага яқин гўнг ташиб чиқарилди. Бунда Қозоқ Имомов, Ашур Оллобердиев каби аравакашлар алоҳида намуна кўрсатиб ишлаётирлар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Сайловолди агитация ишлари кучайтирилмоқда

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги сайлов участкаси ва агитпунктларда сайловолди агитация ишлари кундан-кунга қизитилиб, агитаторлар ўзлари биркитилган маҳалла ва кўчалардаги хонадонларда турли темаларда суҳбатлар ўтказаётирлар.

119-мактаб биносига жойлашган 10-агитпункт ҳамма вақт кишилар билан гавжум. Унда агитаторларнинг семинари тез-тез ўтказилиб турилади. Бу ерда сайлов кампанияси бошланганидан бери агитатор ва сайловчилар учун бир неча лекция, суҳбат ва докладлар ташкил этилди.

Сайловчи ва агитаторларга атаб ўтказилган Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университети педагогика кафедрасининг мудири ўртоқ Тохирийнинг «Коммунистик аҳлоқ», ўртоқ Жаҳоновнинг «Ернинг сунъий йўлдошларини учиришда совет фанининг ғалабалари» каби темалардаги лекция ва докладлари жуда ҳам қизиқарли бўлди.

Молия-иқтисод институтига жойлашган агитпунктда 150 дан ортиқ агитатор бор. Улар сайловга атаб деворий газета чиқариш, сайловчилар ўртасидаги оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш ишларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Агитпунктда В. И. Лениннинг революцион фаолиятига бағишланган фотомонтаж, «Ўзбекистон саноати олтинчи беш йилликда», «40 йил ичида СССРнинг оғир индустрияси» каби фотовитриналар ҳам ташкил этилган.

Бу агитколлективнинг раҳбари ўртоқ Йўлдошбоев агитаторлар билан системали равишда иш олиб бориб, улар ўртасида семинар ўтказиб турибди. Шунингдек, сайловчилар учун консультация столлари уюштирилган. Агитаторлар эса сайловчилар ўртасида турли темаларда суҳбатлар ўтказиб, СССР Олий Совети депутатлигига номзоди кўрсатилган кандидатларнинг ҳаёти ва иш фаолиятини сўзлаб бермоқдалар.

11-агитпункт агитаторларидан Султонов, Қуттиев, Турсунов ўртоқлар ўзлари биркитилган хонадонларда тез-тез бўлиб, уларга сайлов системаси, КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаатини ва бошқа сайловга доир материалларни тушунтириб бериш билан сайловолди агитация ишларини тобора кучайтирмоқдалар.

А. АҲМЕДОВ,
М. ФОЗИЛОВ.

РАДИО САЙЛОВЧИЛАР ХИЗМАТИДА

Мирзачўл районидаги «Коммуна» колхози тўлиқ радиолаштирилган. Марказий радиоузелдан тез-тез сайловчиларга мурожаат қилиниб, сайловчиларни қизиқтирадиган шу куннинг актуал темалари юзасидан суҳбатлар ўқиб эшиттирилади. Агитаторлардан Н. Баҳриев, Т. Азизов ўртоқлар колхоз ишлаб чиқаришининг ўсиши, колхоздаги маданий-оммавий ишлар ҳақида қизиқарли суҳбатлар ўқидилар.

Сайловчилар кўпинча радио орқали агитпунктга таклиф қилинади. Бу ерда улар ўзлари қизиққан газета-журналларнинг янги сонларини ўқийдилар.

О. ОТАЖОНОВ.

УЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Халқ соғлиғининг посбонлари

Совет аёллари халқаро хотин-қизлар байрами 8 мартни ва республика хотин-қизлари съездини зўр қувонч билан кутиб олаётирлар. Ҳар бир корхона ва муассасада ишлаётган меҳнаткашларнинг кўпчилигини хотин-қизлар ташкил қилади. Мана Тошкент Давлат медицина институти. У ерда халқ соғлиғини сақлаш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган хотин-қизларимиздан 1800 дан ортиқ киши ишлайди. Улар орасида медицина фанлари докторлари, профессорлардан З. Умидова, М. Турсунхўжаева, Х. Юнусова, О. Павлова, М. Рожкова, М. Сошникова, Л. Александрова, В. Диваевалар ўзларининг кўп йиллик самарали амалий ва илмий фаолиятлари билан бутун республикага машҳурдирлар.

Хотин-қизлардан 105 кишига медицина фанлари кандидати илмий даражаси берилган. Булардан 19 киши ўзбек аёлларидир. Медицина илмининг сирларини очиш иштиёқи билан яшаётган хотин-қизлар сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Олий малакали мутахассис медиклар сафига яқинда яна бир аёл қўшилди. Бу актив жамоатчи, невропотолог Л. И. Васковскаядир. Ўртоқ Васковская бош мия қон томирларининг шикастланишидаги ҳолатини чуқур ва узоқ вақт текшириб, бу соҳада жуда катта аҳамиятга эга бўлган илмий асар ёзди. У бу асари учун медицина фанлари кандидати деган даражани олди. Қулоқ касалликлари клиникасининг ходимларидан медицина фанлари кандидати Р. Хамраева самарали ишлар олиб бормоқда. Шу клиниканинг ёш врачи Р. Н. Қаюмова ҳам илмнинг сермашаққат сўқмоқларидан дадил юриб бораётган аёлларимиздан ҳисобланади. Ўртоқ Қаюмова қулоқ касалликларига оид жуда муҳим бир темада диссертация ёзмоқда. У диссертациянинг экспериментал қисмига оид ишларини тугатди.

— Биз меҳнатсевар хотин-қизларимиз билан фахрланамиз, — дейди болалар терапиясининг профессори Р. Гершенович, — улар коллективимизнинг асосий отрядини ташкил этади. Бизнинг клиникамизда ҳозир хотин-қизлардан 4 киши медицина фанлари кандидатидир. У. Султонова эса яқин кунларда диссертация ёқлайди.

Профессор, СССР медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси З. Умидова раҳбарлик қилаётган госпиталь терапияси бўлимининг катта коллективи орасида ҳам хотин-қизлар кўпчиликни ташкил қилади. Уларга ёнма-ён турган факультет терапияси клиникасида доцент Ю. Яхонтова ва ассистент С. Букейханова медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олган, медицина фанини ривожлантириш ишига ўз хиссасини қўшган аёллардандир. Ўртоқ С. Букейханова «Безгак пайтида жигар ва буйракнинг функцияси» деган темада Ўрта Осиё шароити учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган илмий асар ёзган. Ҳозир у бод ва чиллашир касалликлари даврида буйракнинг функцияси устида назарий ва амалий жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга бўлган илмий тадқиқод ишларини олиб бормоқда.

— Клиникамизда даволаш ишларида, пахта терими қизиган пайтларда, жамоат ишларида намуна кўрсатиб меҳнат қилаётган С. Сировайская, Э. Юнусова, А. Пяткова сингари врач терапевтларимиз кўп, — дейди клиника парторги ўртоқ Г. Аванесов.

Ассистент Е. Лузина ҳам яқинда даволаш медицинасига оид муҳим бир масалани ҳал қилди. Бунинг учун у медицина фанлари кандидати унвонини олди.

Тошкент Давлат медицина институтининг хотин-қизлари халқ демократияси мамлакатларининг врачларига ёрдам бериб келмоқдалар. Болалар касалликлари профессори Л. Александрова, акушер-гинеколог В. Захарова — Хитойда, ассистент окулист А. Кужерская—Вьетнамда, врач Д. Зладковская — Кореяда бўлиб халқ демократияси мамлакатларининг врачларига самимий, дўстона ёрдам кўрсатиб келдилар. Улар ҳозир чет элдаги касбдош дўстлари билан медицинанинг актуал масалалари юзасидан ёзишиб турадилар.

Медицина фанлари кандидатлари, ассистент хирург М. Ашрапова, ассистент педиатр С. Йўлдошева ўртоқлар институт жамоатчилиги ўртасида катта обрў қозонган актив жамоатчи хотин-қизлардандирлар. Яқинда институт хотин-қизларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда М. Ашрапова, С. Йўлдошева, З. Умидова сингари илғор мутахассислар республика хотин-қизлар съездига делегат қилиб сайландилар.

Ўз билимлари, фидокорона ҳалол меҳнатлари билан меҳнаткашлар соғлиғини сақлашдек шарафли ва муқаддас ишга катта ҳисса қўшаётган ТашМИ хотин-қизлари жамоат ишларида, давлат идораларида ҳам актив иштирок этмоқдалар. Жумладан профессор О. Павлова Ўзбекистон ССР Олий Советининг, врач У. Султонова район Советининг депутатларидирлар. Мутахассис хотин-қизлар орасида бундай актив жамоатчилар оз эмас.

Тошкент давлат медицина институтининг мутахассис аёллари республика хотин-қизлари биринчи съездини амалий ва илмий фаолиятларида катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда нишонлаётирлар.

А. КИМ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Чорвадорларга медицина хизмати тобора яхшилансин

Келес массивида областимизнинг Калинин, Янгийўл, Тошкент ва бошқа районларидаги колхозларнинг чорвадорлари оилалари билан яшайдилар. Кейинги йилларда массивда катта ўзгаришлар бўлди. 2 та касалхона ва 500 га яқин медицина пунктлари чорвадорларга хизмат қилмоқда. Лекин район соғлиқни сақлаш бўлимлари ўз тармоқларидан хабар олмай қўйдилар. Редакцияга келган бир хатда Келес массивидаги чорвадорларга медицина хизмати яхши эмаслиги ва тегишли ташкилотлар назорат қилиб турмаслиги тўғрисида шикоят қилинган эди.

Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлимидан редакциямизга хабар қилишларича, хатдаги фактларни текшириш ва амалий ёрдам бериш учун Келес массивига бригада юборилган. Ачикўл касалхонасида ишни яхшилаш учун ўртоқ Салохов бош врач қилиб тайинланган. Келес массивидаги медицина тармоқларига керакли дори ва асбоб-ускуналар жўнатилган.

Баҳорги дарахт ўтқазиш ишлари қизғин бормоқда

Илк баҳор бошланган шу кунларда Тошкентдаги махсус магазинлардан меҳнаткашлар кўплаб гул ва дарахт кўчатлари сотиб олмоқдалар. **Суратда:** Революция скверидаги биринчи гул магазинидан харидорлар мевали дарахт кўчатлари сотиб олмоқдалар.

М. Турсунхўжаев фотоси.

◆ **Мирзачўл.** Райондаги кўпгина колхозларда дарахт кўчати ўтқазиш ва кўкаламзорлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Фрунзе номли, «Октябрь», «Коммуна» ва Ленин номли колхоз аъзолари йўл четларига, ариқ бўйларига ва дала шийпони атрофларига кўплаб тол, терак, тут, акация кўчатлари ўтқаздилар. Бундан ташқари бу колхозларда ўрик, олма ва бошқа хил мевали дарахтлар, ток кўчатлари ҳам экилди. Шу кунгача юқоридаги колхозларда ҳаммаси бўлиб 3500 тупдан ортиқ хилма-хил дарахт кўчатлари ўтқазилди.

О. Отажонов.

◆ **Боёвут.** 3-Боёвут совхозининг 3- бўлим ишчилари баҳорги дарахт ўтқазиш ишларини кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик билан боғлаб олиб бормоқдалар. Бўлим ишчилари йўл ва ариқ бўйларига, дала атрофига 3000 тупдан ортиқ соя берувчи дарахт кўчатлари ўтқаздилар. Совхозда кўчат ўтқазиш давом этмоқда.

Ю. Юсупов.

◆ **Оҳангарон.** Шаҳар коммунал хўжалик бўлими ободонлаштириш ва дарахт ўтқазиш ишларига алоҳида аҳамият бермоқда. Қисқа вақт ичида янги қурилаётган Катта Оҳангаронда 3000 тупдан ортиқ манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Бундан ташқари ГРЭС ва Соцгород посёлкаларида, бир қанча корхона ва муассасаларда, шунингдек болалар парки ва мактаболди участкаларида ҳам кўкламги дарахт ўтқазиш ишлари қизитиб юборилди.

А. Кўкиев.

◆ **Орджоникидзе.** Ленин номли колхоз аъзолари пахтачилик билан бир қаторда боғдорчиликни ҳам йил сайин ривожлантирмоқдалар. Колхозда бу йил 17 минг туп тут кўчати ва 5 гектар ерга ток кўчатлари ўтқазилди. Ҳозир янги ўтқазилган кўчатлар агротехника қоидалари асосида парвариш қилинаётир. Шунингдек Киров номли колхозда ҳам дарахт ўтқазиш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Н. Қаюмов.

ШОНЛИ ЙЎЛ

Кеча республикамиз меҳнаткашлари СССР Олий Совети Президиумининг республикадаги энг кекса газеталардан бири бўлган «Қизил Ўзбекистон» газетасини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини зўр хурсандчилик ва қониқиш билан кутиб олдилар.

«Қизил Ўзбекистон» газетаси бу юксак ҳукумат мукофотига меҳнаткашларни сиёсий руҳда тарбиялашда самарали ишлар қилганлиги, пахтачиликни юксалтириш учун курашда актив қатнашганлиги ҳамда Ўзбекистон ССР ишчилари, колхозчиларини ва зиёлиларини коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этганлиги туфайли газетанинг ўн мингинчи сони чиққанлиги муносабати билан муяссар бўлди.

Коммунизм идеяларини кенг ва кун сайин пропаганда қилишда, меҳнаткашларнинг кенг табақаларини мамлакат олдида турган вазифаларни ҳал қилиш учун курашга сафарбар этишда совет матбуотининг роли ғоят каттадир. Бу курашда «Қизил Ўзбекистон» газетаси ўзининг фахрли ва шонли коллектив пропагандист, агитатор ва ташкилотчилик ролини ҳамма вақт шараф билан бажариб келди ва бажариб келмоқда.

Совет ҳокимиятининг дастлабки кунлариданоқ Советлар мамлакатида партия ва совет газеталари ташкил этилди. Ана шундай газеталардан бири «Иштирокиюн» («Коммунист») газетасидир. Бу газета 1918 йилнинг июнь ойидан бошлаб нашр қилинди. 1920 йилнинг декабрида газета «Қизил байроқ» номи билан 1923 йилнинг октябрида эса «Туркистон» номи билан нашр этилди. 1924 йилда Ўзбекистон ССР ташкил этилиши муносабати билан мазкур газета «Қизил Ўзбекистон» номи билан чиқа бошлади.

Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш йилларида — бутун мамлакат учун жуда оғир йилларда — чор Россиясининг иқтисодий жиҳатдан қолоқ ҳисобланган Туркистон ўлкасида вужудга келган оғир шароитларда газета совет тузуми душманларига қарши қатъий кураш олиб борди. Марксизм-ленинизмнинг улуғвор идеялари ҳар бир деҳқон, батрак ва ишчининг онгига сингдириб, уларни катта ғалабаларга руҳлантирди.

Совет ҳокимиятининг ер ва сув тўғрисидаги декретлари меҳнаткашларнинг совет тузуми учун олиб борган курашларида катта аҳамиятга эга бўлди. Кўпчилиги саводсиз бўлган, ижтимоий-диний тушунча ва сарқитлардан ҳали ҳоли бўлмаган деҳқонларнинг орзу ва умидлари бу декретларда ўз ифодасини топган эди. Ана шу янгиликни тинмай ва тушунарли қилиб тарғиб қилиш — большевистик матбуотнинг асосий вазифаси бўлиб турар эди. «Қизил Ўзбекистон» газетаси бу вазифани шараф билан адо этди. У ер-сув ислоҳатининг боришини, бу ислоҳат қишлоқ меҳнаткашларига нималар берганлигини ёрқин фактлар билан кўрсатиб берди. Шу билан бирга у янгилик учун изчил кураш олиб борди.

Совет матбуотининг кучи унинг ишчи ва деҳқон мухбирлари оммаси билан алоқасидадир. «Қизил Ўзбекистон» газетаси ўзининг дастлабки даврларидан бошлабоқ мухбирлар армиясини ташкил этишда катта иш олиб борди. Бунинг натижасида уларнинг сони йил сайин кўпайди. Жумладан, 1926 йилда республикамизда мухбирларнинг сони 3 мингга етди. Улар ўзларининг газетага юборган хатларида ёш совет давлатининг душманларини фош қилиб ташладилар. Улар социализм учун олиб борган курашда партия ва ҳукуматимизга яқиндан ёрдам бердилар.

Биринчи беш йилликлар даврида ўзбек миллий матбуоти «Қизил Ўзбекистон» газетасининг бошчилигида мамлакатни социалистик индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришда айниқса катта роль ўйнади. Айрим олинган бир мамлакатда социализмнинг ғалаба қилиши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча таълимотни тинмай пропаганда қилиб, халқимизни социалистик қурилишда янгидан-янги меҳнат зафарларига руҳлантирди.

Шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни ривожлантиришда газетанинг хизмати айниқса буюкдир. Совет матбуоти буржуа миллатчиларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориб, ленинча миллий сиёсатни тинмай пропаганда қилди. Меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялади.

Республика матбуоти билан биргаликда «Қизил Ўзбекистон» газетаси СССРда социализм ғалабасини ёрқин мисол ва фактлар асосида кўрсатиб берди. Совет тузумининг ҳар қандай бошқа тузумдан афзаллигини пропаганда қилди. Буржуа идеологиясини ташувчиларга қарши муросасиз курашди. Буларнинг ҳаммаси газетанинг халқ оммаси билан алоқасини яна ҳам мустаҳкамлади. Авторлар активи билан ишлашда газета қимматли тажриба орттирди.

Урушдан илгариги йилларда орттирган бу тажрибага таяниб, матбуотимиз немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган Улуғ Ватан уруши йилларида коллектив ташкилотчи бўлиб майдонга чиқди. «Правда»нинг традициялари асосида тарбияланган Ўзбекистон матбуоти партия қарорларини халқ оммасига етказишда, меҳнаткашларнинг сиёсий онгини яна ҳам юксак босқичга кўтаришда уларни партия атрофига янада маҳкам жипслаштиришда, халқ оммасини кишиликнинг энг ашаддий душмани бўлган фашизмга қарши курашга сафарбар қилишда зўр иш олиб борди.

Улуғ Ватан уруши йилларида «Қизил Ўзбекистон» газетаси ўзбек жангчилари учун севимли фронт газетаси бўлиб қолди. У фронтнинг олдинги позицияларида газетхонлар оммаси билан бирга бўлди ва мамлакат ичкарисидаги меҳнат зафарлари тўғрисида мақолалар босиб, уларни шонли социалистик Ватанимиз учун улуғвор қаҳрамонликларга руҳлантирди.

«Қизил Ўзбекистон» газетаси ўзбек тилида нашр этилган фронт ва армия газеталарининг редакциялари билан ҳам яқиндан алоқа боғлади. Фронт газеталарининг ходимлари ўз навбатида «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» газеталарининг ҳам ҳарбий мухбирлари эдилар.

Ўзбек тилидаги фронт газеталарининг редакцияларини мустаҳкамлаш мақсадида редакция бу газеталарда ишлаш учун ўзининг энг яхши адабий ходимлари ва полиграфия хизматчиларини фронтларга юборди. «Қизил Ўзбекистон» газетасининг собиқ редактори капитан Обид Абдураҳмонов «Атакага» деган дивизион газетада ишлаб, жанговар топшириқни бажариш вақтида 1943 йилнинг ёз ойида қаҳрамонларча ҳалок бўлди. У биринчи даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланди. Газета редакторининг собиқ ўринбосари Неъмат Абдуллаев Ватан учун жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Фронтнинг бошқа участкаларида ҳарбий мухбирлардан А. Шарофиддинов, шоир Султон Жўра ва бошқалар ҳам қаҳрамонларча курашиб ҳалок бўлдилар.

Ёзувчи ва журналистлар бевосита қонли жанглар бораётган олдинги позицияларда бўлдилар.

Капитан Назир Сафаров немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда бир неча бор иштирок этди.

Ҳарбий мухбирлардан гвардиячи лейтенант Назармат Эгамназаров олдинги қисмлар билан бирга душманнинг тинмай ёғдириб турган ўтлари остида Одер дарёсини кечиб ўтди. У Одер учун олиб борилган жангларни ўз кўзи билан кўрди. Унда бевосита иштирок қилди ва «Одер учун жанглар» деган ҳаққоний очерк яратди. Бу жангда кўрсатган қаҳрамонлиги учун у иккинчи даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланди.

Ўзбекистон матбуотининг душманни тор-мор этишдаги ролини қайд қилиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Олий Совети Президиуми ва Халқ Комиссарлари Совети ўзларининг «Қизил Ўзбекистон» газетасининг 20 йиллик юбилейи муносабати билан юборган табрикларида бундай деб ёздилар:

«Газета уруш кунларида ишчилар, колхозчилар ва совет интеллигенциясини немис-фашист босқинчиларга қарши қаҳрамонона курашга большевикларча сафарбар қилди, фронтга ҳар томонлама ёрдам беришга чақирди».

Урушдан кейинги йилларда мамлакатимиз урушда зарар кўрган халқ хўжалигини тиклашга киришган бир даврда, Ўзбекистоннинг асосий бойлиги ва фахри ҳисобланган пахтачиликни янада ривожлантириш республика учун айниқса катта аҳамиятга эга бўлди. Бу кечиктириб бўлмайдиган вазифани ҳал этишда «Қизил Ўзбекистон» газетаси катта роль ўйнади. У далаларнинг ҳосилдорлигини ошириш, пахта майдонларини кенгайтириш, колхозларни янада мустаҳкамлаш учун курашда, ўзининг бу фахрли вазифасини йил сайин тинмай бажариб келмоқда. Унинг саҳифаларида илғор пахтакорлар тўғрисида, уларнинг тажрибалари тўғрисида кўпгина қизиқарли материаллар босилмоқда. Қишлоқ хўжалигининг илғорлари, агроном ва механизаторлар — унинг актив мухбирларидир. Газета меҳнатни ташкил қилишдаги камчиликларни танқид қилмоқда, техникага қарши турган консерваторларни фош қилиб ташламоқда. Пахтачиликни юксалтириш учун олиб борилган умумий курашда «Қизил Ўзбекистон» газетасининг мавқиъи ва роли ғоят каттадир.

Кейинги йилларда Совет Ўзбекистони таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Унинг фан ва маданияти тинмай равнақ топмоқда. Буни шу фактдан ҳам кўриш мумкинки, республикада бир неча тилларда 12 та республика, 21 та область, 14 та шаҳар, 145 та район газетаси ва 18 та журнал нашр қилинмоқда.

Революциядан илгари Ўзбекистонда китоблар деярлик нашр қилинмас эди. Совет ҳокимияти йиллари ичида республикада қарийб 34 минг номда умумий тиражи 2 миллиардга яқин нусхада китоб нашр этилди.

Бу рақамлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг халқимизнинг тобора ошиб бораётган маънавий эҳтиёжлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигининг ёрқин ифодасидир.

Партия ҳамма вақт матбуотга халқ оммаси билан ўз алоқасини мустаҳкамлаш ва кенгайтиришда муҳим воситалардан бири деб қараб келмоқда. Чунки у матбуот воситаси билан ҳар кун ва ҳар соатда халқ оммаси билан ўз тилида гаплашиб туради, унда ўз сиёсатини тушунтириб боради, меҳнаткашларни коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларни бажаришга сафарбар қилади.

КПСС XX съездининг қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорлари меҳнаткашлар оммасининг сиёсий активлигини яна ҳам ошириб юборди. Газеталарнинг вазифаси совет халқининг ажойиб меҳнат самараларини, унинг бу қарорларни амалга оширишдаги иштирокини тўла ва ҳар томонлама ёритишдан иборат.

Бутун совет халқи сингари республикамиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатини, КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорини ва Н. С. Хрушчевнинг «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта қуриш тўғрисида» СССР Олий Советининг сессиясида қиладиган доклади тезисларини, пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қабул қилган мажбуриятларни юксак ватанпарварлик билан қарши олдилар. Бу муҳим ҳужжатларда совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида кейинги йилларда қўлга киритган ғалабаларининг якуни ифодаланган ҳамда мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини ривожлантириш перспективалари чизиб берилган. Бизнинг бутун матбуотимиз бу муҳим ҳужжатларни барча газетхонлар ва сайловчиларга ҳар томонлама тушунтириши керак.

«Қизил Ўзбекистон» газетасининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланиши партиянинг республика миллий матбуотини ривожлантиришдаги ғоят катта ғамхўрлигининг самарасидир. Бу юксак мукофот бутун матбуот ходимларини янгидан-янги ғалабаларга руҳлантиради.

ВЕНГРИЯ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ ТУГАДИ

БУДАПЕШТ, 3 март. (ТАСС). Венгрия касаба союзларининг съезди ўз ишини тамомлади. Умум Венгрия касаба союзлари кенгашининг ҳисобот доклади юзасидан музокаралар тугагандан кейин съезд Венгрия касаба союзларининг уставига баъзи ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Съезд қатнашчилари Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадарнинг нутқини зўр эътибор билан тингладилар. Съездда меҳмон бўлиб қатнашган чет эл касаба союз делегацияларининг раҳбарлари ҳам сўзга чиқдилар. ВЦСПС секретари П. Н. Коробова ВЦСПС номидан съездни табриклади.

Съезд Венгрия касаба союзларининг раҳбар органларини: касаба союзлари кенгашини ва ревизия комиссиясини сайлади.

Умум Венгрия касаба союзлари кенгашининг мажлисида. Умум Венгрия касаба союзлари кенгашининг президиуми сайланди. Умум Венгрия касаба союзлари кенгашининг раиси қилиб Миклош Шомоди, раис ўринбосари қилиб Миклош Ваш-Виттег, бош секретари қилиб Шандор Гашпар, секретарлари қилиб Яношне Бугар, Ференц Мартин, Дьердь Варга ва Йожеф Винце, ревизия комиссиясининг раиси қилиб Йожеф Харуштяк сайландилар.

Съезд ўз ишининг охирида бутун дунё меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилиб, тинчликни ҳимоя қилиш йўлида куч-ғайратларини оширишга даъват этди. Съезд Венгриянинг меҳнаткаш хотин-қизларига ва ёшларига ҳам мурожаат қилиб, ўз мамлакатида социализм қурилишида янада актив қатнашишга чақирди.

СССР нинг элчиси АҚШ президенти ҳузурида бўлди

ВАШИНГТОН, 3 март. (ТАСС). СССРнинг элчиси М. А. Меньшиков бугун АҚШ президенти Д. Д. Эйзенхауэр ҳузурида бўлди ва у билан узоқ суҳбатлашди. Суҳбат вақтида давлат секретари Ж. Даллес ҳозир бўлди.

Жазоир-Тунис чегарасида аҳвол

ПАРИЖ, 3 март. (ТАСС). Матбуот хабарларидан маълум бўлишича жазоирлик минглаб кишилар Жазоир-Тунис чегараси яқинида жойлашган ва француз ҳарбий қўмондонлиги томонидан «тақиқланган зона» деб эълон қилинган районларни ташлаб кетишга ва Тунис территориясида бошпана топишга мажбур бўлмоқдалар. «Юманите» газетаси мухбирининг айтишича, «бу ерда яшашга тоқати қолмаган аҳолининг бу «кўчиши» ваҳимали тус олган». Статистика маълумотларига мувофиқ, 1954 йилда бу районларда 300 минг аҳоли яшаган.

БОЛГАРИЯ ОЗОД ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНИБ СОФИЯДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

СОФИЯ, 3 март. (ТАСС). Болгария Туркия асоратидан озод қилинганлигининг саксон йиллигига бағишланиб, Кристю Сарафов номидаги халқ театрида бугун тантанали мажлис бўлди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Боян Билгаранов, Райко Дамянов, Димитр Ганев, Тодор Живков, Иван Михайлов, Борис Тасков, Енчо Стайков ва бошқа давлат, партия, жамоат арбоблари, СССР славянлар комитетининг раиси А. С. Гундоров, Руминия Халқ Республикасининг Софиядаги элчиси Михаил Рошиану, СССРнинг Болгариядаги муваққат ишлар вакили А. П. Пориваев, президиумга чиқишлари билан уларни мажлис қатнашчилари қизғин кутиб олдилар.

Болгария Халқ Республикасининг ва СССРнинг давлат гимнлари садолари тантанавор янгради.

Болгария-Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева мажлисни очади. Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советини зўр хурсандчилик билан мажлис фахрий президиумига сайладилар.

Ватан фронти миллий совети ижроия комитетининг раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Енчо Стайков мажлисда доклад қилди.

Мажлисда СССР Славянлар комитетининг раиси генерал-лейтенант А. С. Гундоров нутқ сўзлади.

Мажлис қатнашчилари СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетига ёзилган табрик телеграммасини катта хурсандчилик билан қабул қилдилар.

КОРЕЯ МЕҲНАТ ПАРТИЯСИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ПХЕНЬЯН, 3 март. (ТАСС). Бугун Пхеньянда Корея Меҳнат партиясининг биринчи партия конференцияси очилди. Конференциянинг кун тартибида қуйидаги масалалар бор: 1. Корея Халқ-Демократик Республикаси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1957 — 1961 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик плани тўғрисида; 2. Партия бирлигини ва жипслигини янада мустаҳкамлаш тўғрисида; 3. Ташкилий масалалар.

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан Меҳнат партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Корея Халқ-Демократик Республикаси Давлат план комиссиясининг раиси Ли Чжон Ок доклад қилди. Урушдан кейинги уч йиллик планнинг муваффақиятли бажарилиши, деди Ли Чжон Ок, халқ хўжалигимизнинг янги тараққиёт даврига қадам қўйишини таъминлади ва анча кўпроқ муддатга мўлжалланган перспектив планни — халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик планини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш учун шароит яратди. Биринчи беш йиллик планнинг асосий вазифаси мамлакатнинг Шимолий қисмида социалистик хўжалик негизларини янада мустаҳкамлаш ва аҳолини озиқ-овқат, уй-жой ва кийим-кечак билан таъминлаш масаласини асосан ҳал этишдан иборат.

Беш йиллик планнинг асосий вазифасини муваффақиятли бажариш учун, дейди Ли Чжон Ок, биз бундан буён ҳам партиямизнинг иқтисодий сиёсатига амал қилишимиз лозим. Партиямизнинг бу сиёсати енгил саноатни ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш билан бир вақтда оғир саноатнинг устун даражада ўсишини таъминлашга қаратилган.

Биринчи беш йиллик план проектида кўзда тутилганича, беш йиллик мобайнида саноат маҳсулотининг бир йиллик ўсиши ўрта ҳисоб билан 21,5 процентни ташкил этади. 1961 йилга бориб, мамлакатда саноат ишлаб чиқаришининг даражаси 1944 йилги, яъни мамлакат озод қилиниши олдидаги даражадан 5,7 баравар ўзиб кетади, урушдан илгариги 1949 йилги ишлаб чиқариш даражасидан эса 5,2 баравар ўзиб кетади.

Биринчи беш йиллик даврида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг асосий йўли — дон етиштиришни кўпайтира бориш ва шу билан бирга техника экинлари етиштириш ва чорвачиликнинг тез ўсишини таъминлаш ҳамда пиллачиликни, асаларичиликни ва боғдорчиликни ривожлантиришдан иборатдир.

Шу билан бир қаторда қишлоқ хўжалик кооперативларини ташкилий-иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш йўли билан қишлоқда социализм ғалабасини янада мустаҳкамлаш энг муҳим сиёсий ва иқтисодий вазифалардан биридир.

Беш йиллик план проектида кўзда тутилганича, шу давр ичида дон етиштириш 1,3 баравар, пахта етиштириш 12 баравар, зиғир етиштириш 6,8 баравар, гўшт етиштириш 6 баравар, пилла етиштириш 6 баравар кўпайтирилади.

Ли Чжон Ок халқ турмушининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини юксалтириш соҳасидаги вазифаларга ўтиб, халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш Меҳнат партияси фаолиятининг олий принципидир, деб уқтириб ўтди. Беш йиллик план проекти партия ва ҳукуматнинг бутун сиёсатига асос қилиб қўйилган бу принципни ҳисобга олиб тузилган. Партия халқ хўжалигининг ривожланишига ва миллий даромаднинг ўсишига асосланиб, деди Ли Чжон Ок, аҳолини озиқ-овқат, уй-жой ва кийим-кечак билан таъминлаш масаласининг беш йил мобайнида асосан ҳал этилишини таъминлаш йўли билан меҳнаткашларнинг моддий аҳволини ва маданий савиясини кескин суратда оширишни кўзда тутади. Беш йиллик планни амалга ошириш даврида ишлаб чиқаришнинг ва меҳнат унумдорлигининг ўсиши асосида миллий даромад тахминан 2 баравар, ишчилар, хизматчилар ва деҳқонларнинг реал даромади эса 1,5 баравардан ҳам зиёд кўпайиши лозим.

Беш йиллик план проектида меҳнат унумдорлигини саноатда 65 процентдан ортиқ, қурилиш соҳасида эса 52 процентдан ҳам зиёд ошириш кўзда тутилади.

Авиаинженер Анант Шридар КАРНИКнинг ҳикояси

— Карник, — деди у, — эҳтиёт бўл, айниқса бегоналарга эҳтиёт бўл. Эсингда тут, сизлар билан бирга янги Хитойнинг вакиллари ҳам учишади. Душманлар ўчакишиб бирор хунук иш қилиши эҳтимолдан узоқ эмас...

Мен бу сўзларга ишонқирамадим.

— Шу ҳам гапми! — кулиб дедим мен. — Тартибни, шубҳали кишиларни кузатиш полиция билан хавфсизлик органларининг иши. Гонконгда менинг ўзим ҳам бегона одамману...

Шу билан гапимиз тамом бўлди, кейин уни эсдан ҳам чиқариб юбордим.

Самолёт учишга тайёр бўлиб, биринчи пассажирлар норвондан кўтарилаётганда кимнингдир менга қараб турганини сездим. Орқамга қарасам, ҳамкасбим Декунха турипти. Жуда ташвишланган кўринади.

— Мен ҳам чемоданимни йўқотдим, — пичирлади у. — Буни нима деса бўлади? Жуда қизиқ ҳодиса-ку?

Унинг фикрига қўшилишга мажбур бўлдим! Нарсаларимизнинг йўқолиши жуда ғалати туюлди.

Лекин, орадан бирнеча минут ўтгач, стюардессамиз келиб, хурсандлик билан чемоданимиз қандай ғойиб бўлган бўлса, яна шундай пайдо бўлиб қолганлигини айтганда яна ҳам ҳайрон бўлдик.

— Жуда қизиқ ишлар-а! — кулдик Декунха иккимиз — Гонконгнинг ўғрилари жуда софдил бўларканми, самолётнинг жўнашига беш минут қолганда, полициянинг қўлига тушиб қолишдан қўрқмай, ўғирланган нарсаларни яна жойига қўйиб кетишади-я!..

Бу орада пассажирлар самолётга чиқиб бўлишди. Мен дарҳол, пассажирларнинг деярлик ҳаммаси хитойлар эканлигини кўрдим.

Шунда кема командирининг «пассажирлар орасида Хитойнинг Бош министри Чжоу Энь-лай ҳам бўлади» — деган сўзлари эсимга тушди. Мен уларнинг юзларига тикилиб қараб, «буларнинг орасида қайси бири Чжоу Энь-лай экан» деб ўйладим.

Мотор гуриллади. «Кашмир маликаси» тобора тезлаб, охири старт йўлидан узилди-да, очиқ ҳавога кўтарилиб, текис учиб кетди.

— Диққат қилишларингни сўрайман, — ўз ишига киришди стюардесса Глория Берри. — Самолёт иттифоқо сувга қўнадиган бўлиб қолгудек бўлса, қутилиш чамбаридан қандай фойдаланиш кераклигини айтиб бермоқчиман...

Кўзларимни юмдим. Глориянинг ёқимли овози, айниқса қутилиш чамбари ҳақидаги кўпдан бери менга ёд бўлиб кетган сўзлари мени аллаларди. Кўнглим ҳар қачонгидан ҳам тўқ, ўзим хурсандман. Ахир, бир неча соат ўтгандан кейин қандай даҳшатли ҳодиса рўй беришини мен қаердан билай!

Боши газетанинг 2 март сонида.

ГОНКОНГДАН НОМАЪЛУМ ЁҚҚА

Ярақлаб чиққан офтоб кўзимга тушиб турганидан уйқим келмасди. Қуёшдан кўзим қамашиб пастга, тезлик билан узоқлашиб бораётган ерга қарадим. Бир неча дақиқагина бурун баҳайбат ва чиқиб бўлмайдигандай туюлган тоғлар тизмаси энди кичик-кичик тепаликлар занжирига ўхшарди. «Кашмир маликаси» ана шу тонг палласиданоқ ҳаёт қайнаб турган шаҳар устидан бир доира ясади-да, Жакартага йўл олди. Жадвалга мувофиқ шу учганча саккиз ярим соатгача ерга қўнмаслиги керак эди.

Учганда вақт жуда секин ўтаётгандек туюлади, шу сабабли яна ухламоқчи бўлдим. Бироқ моторнинг гувуллаши қулоғимдан аримади, шунинг учун: «бор-е, кейин дам оларман» дедим.

Ўттиз олти пассажирга мўлжалланган туристлар салонида мендан бошқа ҳеч ким йўқ эди. Ўттиз беш бўш курсига «улфат» бўлиб ўтириш одамга унча хуш келмас экан. Пассажирларнинг қизғин гурунги ва навбатчи бортмеханикнинг елиб-югуришини баралла эшитиб турган бўлсам ҳам зерикиб кетдим. Моторларнинг бир оҳангда гуриллашига беихтиёр кулоқ солиб, шуурсиз холда олдинга тикилиб ўтирардим. «Кашмир маликаси» булутсиз осмонда бир текисда, қилт этмай учиб борарди. Бир неча йилдан бери шу касбда ишлаб самолет тилини ўрганиб олганим учун машинанинг ажойиб фазилатларидан жуда хурсанд эдим. Бироз эрмак бўлармикин деб суратли журналларни варақлай бошладим. Лекин стюардесса билан бортпроводниклар ҳа деб эътиборимни тортаберишди. Юпқа парда орқасида нималар бўлаётгани менга яхши эшитилиб турарди. Глория пассажирларга виски билан сандвич таклиф қилар, бортпроводниклардан Десуза билан Пименти эса совуқ ичимлик билан сигаретлар таширдилар.

Сандвичларнинг хушбўй ҳидлари ва стаканларнинг киши ҳавасини қўзғовчи садолари иштаҳани очиб юборди. Кўнглим овқат тусаб қолди. Ахир Гонконгда нонушта қилиб ололмаган эдим-да. Ювиниб, буфетга йўл олдим. Салоннинг торгина йўлагида яна Жатарга дуч келдим. У менинг уйқисираган чеҳрамга тикилиб, худди Банкок авиапорти коридоридагидек қилиб, дўстона жилмайиб қўйди. Капитан бу сафар ҳеч нарса демай, пилот кабинасига кириб кетди.

Бир минутдан кейин кабинага кирдим. Капитан Дикшит, Пимента ва Десузалар ҳазил-мутойиба билан банд. Декунха вахта журналига температура ва босим сингари маълумотларни ёзаётир, картага энгашган штурман Патхак эса капитан Жатарга Жакартага олинган йўлдан тўппа-тўғри кетаётган «Кашмир маликаси»нинг қаерга етганлиги координатларини хабар қилаяпти.

Десуза чиқиб кетди-да, бир неча минутдан кейин аччиққина қайноқ чой олиб кирди. Эндигина дамланган хушбўй ичимлик кўзимга авлиё бўлиб кўринди. Ташналик билан стаканни бўшатар эканман, дўстларимга самолетда ҳеч ухлай олмаётганлигимдан шикоят қилдим.

— Балки Жакартада мизғиб оларман, — деб қўшиб қўйдим умид билан.

— Хўп оптимистсан-да, — деди Дикшит жилмайиб.

— Ҳар қалай ўзимни пессимист деб ҳисобламайман, — жавоб бердим мен. — Жакартада баҳузур ухлаб олишимизга нима монелик қилишини ҳечам тушунмаяпман. «Малика»миз жуда марҳаматли. «Малика»миз соппа-соғ, шу сабабли Жакартада шахсан мени кўп овора қилмаса керак, демоқчиман.

— Муҳтарам мистер Карник, Бандунг конференцияси эсингиздан чиққанга ўхшайди чоғи? — ҳазиломуз сўради Дикшит. — Меҳмонхонадан бизга жой тегармикин. Шу муносабат билан қуйидаги режани таклиф қиламан: хитой делегацияси Жакартага тушиши биланоқ сизнинг бироз дам олишингиз учун Сингапурга учамиз. «Малика» ўзини ҳозиргидек яхши тутгудек бўлса, ихтиёрингизда роса тўрт соат вақт бўлади.

— Ундай бўлса, милорд, — мен ҳам ҳазил оҳангида жавоб бердим.— бу ерда туришимнинг фойдаси йўқ. Чиқиб кетиб, хуррак отишимга ижозат берасизми?

Хушчақчақ дўстларимни қолдириб чиқдим, буфетда сандвич билан бир жуфт банан еб олгач, бир ухлаб оламан деган қатъий қарорга келиб, бўмбўш туристлар салонига йўл олдим. Лекин, афсуски, ҳар қанча урингhtnim билан аввалгидек уйқум келмади. Яна журналларни варақлашга тўғри келди.

«Кашмир маликаси» Гонконгдан учганига тўрт соатдан ошди. Стюардесса Глория Берри бўш вақт топиб, икковимизга тааллуқли «юрак ишлари»дан гаплашмоқ учун ёнимга келиб ўтирди. Иккимизнинг аҳволимиз ҳам бирдек деса бўлади: унинг йигити, менинг қайлиғим бор. Табиийки, гап яқинда бўладиган тўйларимиз ҳақида кетди.

Глория ўз келажаги ҳақидаги фикрлари билан ўртоқлашаркан, унинг қора, шаҳло кўзларини қайғу пардаси босди.

— Мана шу махсус рейслар нима учундир менга ёқмайди, — деди у ух тортиб. — Бу рейслар менга хавотирли туюлади...

Қиз худди бирор кўнгилсиз ҳодисани олдиндан ҳис қилгандек эди.

— Сизни ишонтириб айтаманки, ҳеч қанақа кўнгилсиз воқиа бўлмайди, — деб Глорияни юпатдим.

Шу топда Глориянинг гапларига асло эътибор бермадим, чунки кемамизнинг беишкаллигига ишончим комил эди.

Дарҳақиқат «Кашмир маликаси» заррача ишкали бўлмаган мукаммал самолет эди. У белгиланган курс бўйича учишда давом этиб, Жакартагача бўлган масофани жуда тез қисқартириб борарди. Беш соатчадан бери осмондамиз. Чарчаганлигим тобора кор қилиб борарди. Кўзларим ўз-ўзидан юмилди-ю шу ондаёқ қаттиқ уйқуга кетдим.

(ДАВОМИ БОР).

ЦИРК

ДОВЮРАКЛАР САНЪАТИ

Шу кунларда Тошкент Давлат циркида бўлиб ўтаётган меҳмонларимиз» деб аталувчи цирк тамошаси программасида комик номерлар кенг ўрин олган. Бу жиҳатдан артистка К. Александрова ижро этаётган интермедиялар характерлидир.

Қуруқ ваъдабоз, бюрократ, ношуд кишиларнинг қилмишларини кескин танқид қилувчи «Учрашув» деб номланган номерни талантли цирк артистларидан И. Вавилова билан В. Фейертаг ҳамкорликда катта маҳорат кўрсатиб ижро этадилар. Уларнинг ҳар бир ҳаракати, юз-қўл мимикалари номер характерига мос тушган.

Цирк тамоша программаси тез-тез алмашиб туради. Артист Н. Гаринский томонидан ўргатилган ҳайвонлар ўйинлари тамошабинларда катта таассурот қолдиради.

Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Давлат Ҳожибоев бошчилигидаги чавандозлар чиқишлари зални янада жонлантириб юборади. От устида ажойиб пирамидалар ҳосил қилган чавандозлар чаққон ҳаракатлари билан ҳаммани ҳайратда қолдирадилар.

Хитой цирк санъати усталари ўйинларини тамошабинлар айниқса ҳаяжон билан кузатадилар. Улар цирк майдонида гоҳ моҳир қиличбоз эканликларини, гоҳ акробатик ўйинларнинг усталари эканликларини, гоҳ дорда ўйинларни усталик билан бажарувчи эканликларини бирин-кетин намойиш қиладилар. Айниқса артист Ван Зе-вей ўйинлари кишидан катта ижрочилик маҳоратини талаб этади.

«Меҳмонларимиз» тамоша программасида яна кўпгина цирк санъат усталарининг мураккаб ўйинлари бор. Бу номерлар ҳам ижро этилиши жиҳатидан ажралиб туради.

А. АЛИЕВ.

«Ленинчи» газетасининг биринчи сони чиқди

Ўзбекистон КП Калинин район комитети ва меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг органи «Ленинчи» газетасининг биринчи сони чиқди.

Газета Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Пленуми тўғрисидаги информацион билдиришни босиб чиқарган. Бундан ташқари Киров номли, «Шарқ ҳақиқати» колхоз чорвадорларининг соғин сигирлардан кўплаб сут соғиб олишдаги ютуқлари тўғрисида хабарлар босилган.

«Ленинчи» газетаси ҳар ҳафтада икки марта чиқиб туради.

Телевизор экранида

6 МАРТДА

19.30 Болалар учун «Иржа Трнка қўғирчоқлари» деган мультипликацион фильм.

20.00 Ўзбек тилида «Ёруғ йўл» деган адабий-музикали эшиттириш.

20.30 Бадиий фильм — «Тарих сабоғи». (Ўзбек тилида).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Гана мустақиллигининг бир йиллиги

Гана давлати мустақил давлат бўлиб яшай бошлаганига 6 мартда бир йил тўлади. Бу унчалик катта бўлмаган мамлакат Ғарбий Африкада Гвинея қўрфазининг соҳилига жойлашган. Бу мамлакатда турли негр қабилаларидан иборат 5 миллионга яқин киши яшайди.

Гана халқининг мустақиллик олиш тарихи — Қора Африка халқларининг чет эл босқинчиларга қарши курашини кўрсатувчи ёрқин саҳифадир. Ўрта асрларда Ғарбий Африкада қудратли Гана империяси жуда гуллаб-яшнаган эди (шунинг учун ҳам ҳозирги Гана давлатига ўша ном берилган). Шарқдан араб истилочилари босқин қилиб келганлиги натижасида бу империя ағдарилди. Араб босқинчиларидан кейин мамлакатга Европа мустамлакачилари келди. Гана соҳилида европаликларнинг биринчи қишлоқлари бундан қарийб 500 йил олдин португалияликлар томонидан ташкил қилинди. Улар бу ерда жуда бой олтин конларини топдилар ва шунинг учун ҳам мамлакатга Олтин қирғоқ деб ном бердилар. Португалияликлар ва уларнинг ўрнини олган голландияликлар мамлакатнинг миллий бойликларини аёвсиз талаб, унинг олтинини, олмасларини, фил суякларини олиб кета бердилар, шу беҳисоб хазиналарнинг эгаларини эса қул қилиб сота бердилар. XVIII асрда Олтин қирғоқни инглизлар жуда шафқатсизлик билан мустамлака қилишга киришдилар.

Бироқ, мустамлакачилар Гана халқларининг эркесеварлик руҳини бука олмадилар. Гана халқларининг чет эл золимларига қарши кўп асрлик кураши ва халқ оммасининг сиёсий онглилиги ўса борганлиги натижасида бу кураш XX асрда кенг миллий-озодлик ҳаракатига айланиб кетди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси Гана халқларининг тақдирида катта роль ўйнади. Гананинг ҳозирги бош министри Кваме Нкрума буни таъкидлаб, қуйидагиларни ёзди: «Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва унинг оқибатлари Гана халқларининг миллий-озодлик курашига ўз таъсирини ўтказди. Россиядаги революция ишчилар бирдамлиги, касаба союз ҳаракати озодлик ва мустақиллик идеяларини ёйди».

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Гана халқининг мустақиллик учун кураши айниқса кучайди. Ниҳоят, бу курашнинг оқибатида 1957 йил 6 мартда Гана суверен республика деб эълон қилинди ва у Британия миллатлар ҳамкорлиги составига доминион сифатида кирди.

Янги давлат илгари Англиянинг мустамлакаси бўлган бир қанча ерларни, шу жумладан Олтин қирғоқни ва Англия васийлигида бўлган Того территориясини бирлаштирди. Мамлакатда бир палаталик парламент — конун чиқарувчи мажлис тузилди. Парламент сайлови вақтида мамлакатдаги энг машҳур «Мажлис халқ партияси» Гана халқлари миллий-озодлик ҳаракатининг раҳбари Кваме Нкрума бошчилигида ҳокимиятни қўлга олди.

Гана халқи сиёсий мустақиллик олиб, мамлакатнинг асосий ички эҳтиёжларини қондириши мумкин бўлган иқтисодий база барпо қилишга киришди.

Иқтисодий жиҳатдан Гана қолоқ деҳқончилик мамлакатидир. Аҳолининг 90 проценти деҳқончилик билан шуғулланади.

Мамлакатнинг деҳқончилиги асосан какао етиштиришдан иборат. Гана какао етиштиришда жаҳонда биринчи ўринда туради. Мамлакатдан чет элларга сотиладиган бутун маҳсулотнинг учдан икки қисми какаодир. Гана бутун дунёда етиштирилаётган какаонинг учдан бир қисмини беради. Ҳар йил Ганадан чет мамлакатларга 200 миллион фунт стерлинг пул бараварига 200 минг тоннадан кўпроқ какао сотилади.

Инглизлар Ганадаги какаозорларнинг асосий хўжайинларидир. Какао етиштиришда Ганада ҳукмронлик қилаётган инглиз компанияларидан ташқари бу иш билан яна 300 мингдан кўпроқ майда деҳқонлар ҳам шуғулланади. Какао етиштирувчи майда деҳқонларнинг кўпчилиги ҳали ҳам инглиз компанияларига қарамдирлар.

Ганадан чет мамлакатларга чиқариб сотиладиган моллар орасида кокос ёнғоғи мойи, копра, кофе, бананлар иккинчи ўринда туради. Ганада бундан ташқари шоли, жўхори, тариқ ва сабзавот сингари маҳсулотлар етиштирилса ҳам, лекин бу маҳсулотлар мамлакат аҳолисининг эҳтиёжларини қондирмайди ва чет мамлакатлардан сотиб олинади.

Гананинг тропик ўрмонлар районида қизил ва қора дарахтлар кесилиб, чет мамлакатларга чиқариб сотилади.

Олтин, олмос, марганец, бокситлар мамлакат экономикасида муҳим роль ўйнайди. Ганада ҳар йили 600 минг унциядан кўпроқ олтин топилади. Олтин топиш жиҳатидан Гана жаҳонда бешинчи ва Африкада иккинчи ўринда туради. Мамлакатдаги олтин конларининг деярлик ҳаммаси инглиз компаниялари қўлидадир.

Гана ҳукумати халқ хўжалигини юксалтириш мақсадида 1957 йилда миллий экономикани ривожлантиришнинг беш йиллик программасини ишлаб чиқди. Шу программага кўра, мамлакатда чет эл капитали ёрдами билан гидротехника системаси қуриш мўлжалланади. Бу системани қуриш проектида Вольга дарёсида баланд тўғон барпо қилиш, 600 минг киловатт қувватга эга гидроэлектростанция қуриш ҳамда жуда катта сунъий кўл вужудга келтириш кўзда тутилади. Бу электростанция қувватидан энди қурилмоқчи бўлган алюминий заводи электр қуввати олади. Нкруманинг сўзига қараганда, бу жуда катта проектни амалга ошириш натижасида Гана экономикасини ривожлантириш таъминланади.

Ҳукумат саводсизликни тугатиш ва маҳаллий аҳолидан мутахассис кадрлар етиштириш тадбирларини ҳам кўрмоқда. Расмий маълумотларга қараганда, ҳозир мамлакатда 500 минг киши ўқимоқда. Яқинда техника мутахассислари тайёрлайдиган яна бир коллеж очилди.

Гана ўзининг ташқи сиёсатида мустамлакачиликка қарши актив курашмоқда. Бандунг ва Қоҳира конференцияларида Гана халқининг вакиллари империалистларнинг халқлар эркинлиги ва мустақиллигига қарши кирдикорларини қатъиян қораладилар ва тинч-тотув яшаш принципларини қувватладилар. «Биз, — деди Кваме Нкрума, — мустақилликни том маъноси билан эркин бўлиш, чет давлатларнинг ҳар қандай таъсиридан эркин бўлиш, буюк давлатларнинг блокларидан эркин бўлиш, бузғунлик ва ишончсизлик туғдирувчи пропаганда найрангларидан эркин бўлиш деб тушунамиз».

Ёш Гана давлати Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш йўлига кирди. 1958 йил январь ойида иккала мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди ва элчилар айирбошлаш тўғрисида битимга келинди.

Гана мустақиллигининг бир йиллиги — Африка халқлари ўз юртларида хўжайин бўлишлари мумкин ва лозимлигини кўрсатувчи яққол далилдир.

Г. МАРУНИН.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 5/III да **Ганг дарёсининг қизи**, 6/III да **Чин муҳаббат**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/III да **Жизель**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 5/III дан **Меҳмонларимиз** (янги программа). **Ван Зе-вей** раҳбарлигидаги **хитой труппаси**, **Д. Хожибоев** раҳбарлигидаги **туркман чавондозлари** ва бошқа номерлар.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Қашшоқ маъшуқлар қиссаси**, кундуз соат 4 да **Павел Корчагин**.

«Средазэнергоцветмет»га

Тошкентда ишлаш учун: техника бўлимининг бошлиғи вазифасига (энергия ускуналарини ремонт қилиш ва созлаш ишлари билан таниш) тажрибали **инженер-энергетик, техника бўлимнинг: рационализация ва ихтиролар бюроси, хавфсизлик техникаси, қурилиш ишларига доир инженерлари**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Уйғур кўчаси, 300-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Собир Раҳимов кўчаси, 216-уйда турувчи **Мунаввар Исаеванинг** Қизил кўча 37-уйда турувчи Наби Юсуповдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
5, 6 мартда

катта концертлар

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева**, Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Гавҳар Раҳимова, Муҳамаджон Мирзаев**, солистлардан **Муҳаббат Мусаева, Жуманазар Бекжонов, Зокиржон Султонов, Розия Қурбонова** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА
йил охиригача
ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, республиканинг алоқа конторалари, шаҳар ва қишлоқ бўлимларида, шунингдек ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика, завод, колхоз, совхоз ва МТСлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимида обуна ҳар куни соат 9 дан 19 гача, дам олиш кунларида эса соат 9 дан 18 гача қабул қилинади.

Бирлашган нашриёт.

Рангдор 24 та

ФОТОПЛАКАТГА обуна қилиш давом этмоқда

Плакатларда республикамизнинг оғир ва енгил саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият, адабиёт ва санъат, халқ маорифи, олий мактаб соҳаларида эришган ютуқлари, шунингдек халқлар дўстлиги кўрсатилади.

Бу фотоплакатлар клуб ва қироатхона, қизил бурчак, чойхона ва дала шийпонларига мўлжалланган.

Обуна ҳамма алоқа ва «Союзпечать» бўлимларида қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
5 мартдан
ЯНГИ ПРОГРАММА

Меҳмонларимиз

Ван Зе-вей раҳбарлигидаги **хитой труппаси** (хитой халқ санъати), Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Д. Хожибоев** раҳбарлигидаги **туркман чавандозлари**, турли ҳайвонларни ўргатувчи **И. Боргунов ГАСТРОЛЛАРИ** ва бошқа номерлар.

Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали: Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 02306 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-421.